JURNALUL® S.F.

Nr. 37 Săptămînal de science-fiction ■ 16 pagini ■ 75 lei

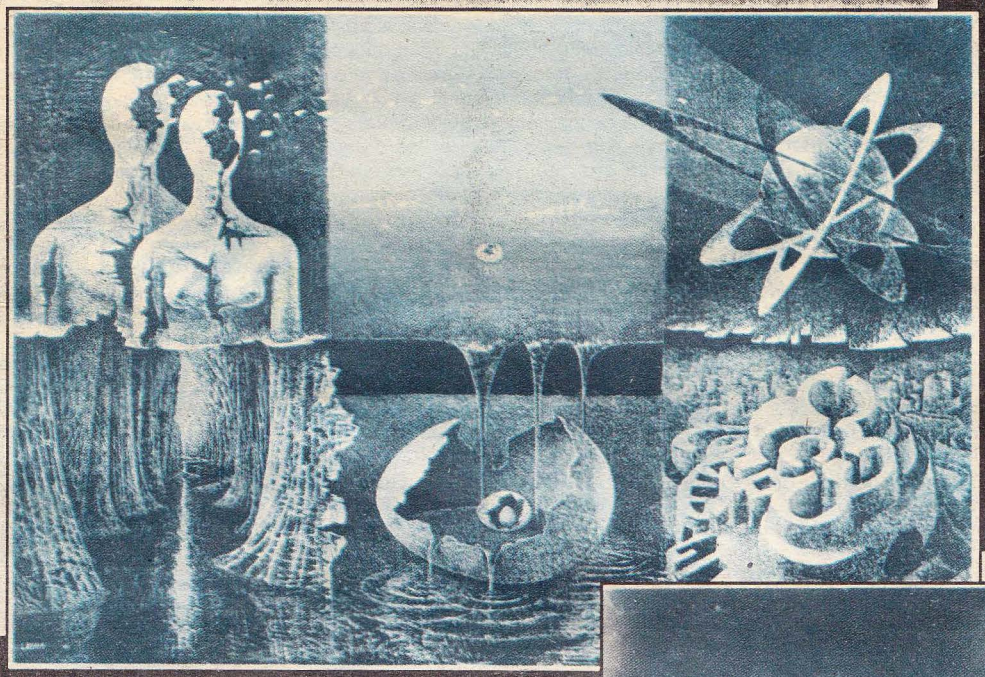

Aurel CĂRĂŞEL
Fredric BROWN
Isaac ASIMOV
Dan PETRESCU
Francis VALERY
Lucius SHEPARD

Premiile Bram Stoker 1993

Virtual reality

Compact disc interactiv

Apariţii editoriale

• **Proto SF** – Gustave Le Rouge a fost unul dintre primii reprezentanţi ai SF-ului francez de la începutul secolului (mai multe amănunte despre el puteţi găsi în volumul lui Ion Hobana: „Viitorul a început ieri"). Făcînd parte din acele romane ce pot fi numite **proto-SF**, „Prizonierul planetei Marte" nu poate interesa decît colecţionarii şi pe cei interesaţi de istoricul genului.

Gustave Le Rouge: Prizonierul Planetei Marte, Ed. Runa, 700 lei, 208 pag.

• **Termitism, detectivism, diletantism** – Iată că la numai un an după „Suflete mecanice" (desfiinţat de Ştefan Ghidoveanu într-unul din numerele „Anticipaţiei"), Constantin Cubleşan revine cu un nou volum publicat la aceeaşi editură (ce-nseamnă relaţiile, dom'le!). Scris în acelaşi stil „cuminte" de pe la începutul anilor '70, romanul oboseşte şi plictiseşte în primul rînd prin „oboseala" şi fragilitatea epicului: redundanţe exasperante, sentimentalism desuet, intrigă subţire şi foarte puţin credibilă etc. Anostitatea prozei încearcă să fie mascată de suprapunerea inabilă a unui plan detectivist şi a unuia de tip „romance" siropos (făcînd o paranteză îmi amintesc de o altă nereuşită pe aceleaşi coordonate: „Statuia şarpelui" de R. Bărbulescu şi George Anania şi de excelentul comentariu datorat regretatului Vladimir Colin, însă acestea se întîmplau în anii '70, au trecut peste 20 de ani şi deci schematismele de atunci ar fi trebuit să fi dispărut de mult - în mod normal). Romanul lasă impresia a ceva scris în grabă ca sub o sabie a lui Damocles sau - lucru şi mai grav - că este la „prima mînă". Un exemplu mai mult decît elocvent în ceea ce priveşte inconsecvenţa logică a firului poliţist: în pagina 68 despre unul din personajele principale se spune că: „Era plecată de vreo săptămînă şi s-a întors (...) cîteva zile după aceea.", iar la final (pag. 149-150) autorul uită pur şi simplu că o pusese să părăsească oraşul - lucru totuşi important care o scotea în afara cercului de bănuiţi (nu mai accentuez asupra faptului că autorul habar nu are de modul de desfăşurare a unei anchete judiciare: probabil că nu a auzit de obligativitatea efectuării verificărilor de alibi). La fel de găunoasă este şi ideea SF care e atît de lălăită pe cele 156 de pagini – oricare dintre '90-şti ar fi expediat-o în maximum cîteva pagini - încît nu numai că cititorul se plictiseşte de moarte, dar o şi uită imediat ce a terminat de citit. Pe scurt, o carte de ocolit pe cît posibil.

Constantin Cubleşan – Galaxia Termitelor, Ed. Transpres, 550 lei, 156 pag.

• **Nostalgia visului**: Reeditarea în sfîrşit necenzurată a volumului - eveniment al anului 1989 se poate dovedi unul din importantele evenimente ale anului 1993. La apariţie, „Visul" lui Mircea Cărtărescu a suscitat dispute nu numai în mediile literare, ci şi în cele fandomiale, dacă pot spune aşa (şi iată că am reuşit). Utilizînd mijloacele postmodernismului şi imaginaţia specific poetică, Mircea Cărtărescu reuşea să demonstreze că nu era doar un mare poet, ci un literat complet dublat de un fantast pe măsură, pentru că prozele din volum nu numai că pot fi înregimentate în rîndurile science fictionului, dar sînt de o calitate greu de egalat. Amintind de Camil Baciu din extraordinarul şi pe nedrept uitatul roman „Grădina zeilor", Cărtărescu reuşeşte redarea unei lumi paralele, credibile şi care merită să fie descoperită.

Mircea Cărtărescu - Nostalgia; Ed. Humanitas.

• **A cincea vibraţie**: Consecvent în lipsa de regularitate a apariţiei, formatului, prezentării grafice, preţului şi conţinutului, dubletul editorial Tornada-Ecce Homo ne oferă începînd cu numărul 5 al revistei „String" o nouă modalitate de structurare a interiorului revistei: tematică. Numărul de faţă s-a concentrat asupra noţiunii de string şi a posibilelor sale speculaţii imaginative. Singurul reproş pe care l-aş avea este faptul că ar fi trebuit o mult mai bună coordonare a colaboratorilor şi materialelor deoarece există o anumită suprapunere în informaţiile vehiculate în decursul articolelor.

String, nr. 5 - Ed. Tornada & Ecce Homo, 120 lei, 32 pag.

• **Fantastic - Straniu - Teroare**: Este sloganul cu care se avîntă în viitorile pieţei noua colecţie „Licorn" a editurii Dacia şi care justifică alegerea pentru primele două titluri a maestrului fantasticului şi **dark fantasy**-ului modern H.P. Lovecraft. Dacă alegerea lui Lovecraft de pe coperţile celor două volume m-a umplut de bucurie, sumarul lor m-a umplut de regret. Nu toate povestirile meritau să fie traduse şi publicate, multe din ele fiind neterminate sau aparţinînd perioadei de început, lipsesc de asemenea capodoperele care l-au făcut pe Lovecraft nemuritor: „Culoarea căzută din cer"; „Umbră peste Insmouth"; povestirile din ciclul Chulthu. Oricum, ceva e mai bine decît nimic, aşa încît să ne mulţumim cu ce avem. Şi reciţiţi din almanahul Anticipaţia de anul acesta „Culoarea căzută din cer" pentru a avea măsura întregului talent al lui Lovecraft.

H.P. Lovecraft - Dragon, Ed. Dacia, col. Licorn nr.1, 550 lei, 169 pag.

H.P. Lovecraft - Hypnos, Ed. Dacia, col. Licorn nr. 2, 520 lei, 166 pag.

• **Reeditare:** Iată că şi editura Teora îşi reia colecţia de SF cu o nouă carte a lui Asimov, de fapt o reeditare a celui de-al doilea volum din ciclul aventurilor detectivului Elijah Bailey şi ale robotului R. Daneel început cu „Cavernele de oţel."

Isaac Asimov - Soarele gol, Ed. Teora.

•**Fundaţie de epopee**: Ubicuitatea cronologică prezentă pe piaţa SF-ului românesc continuă! Numărul 14 al colecţiei Nautilus a apărut în sfîrşit cu mult aşteptata „Fundaţie" la 5 luni după numărul 13 şi după apariţia numărului 18. Dacă au fost unii care s-au abţinut să citească „Preludiul... ", bravo lor! Dacă nu, vor vedea că am avut dreptate cînd le sugeram acest lucru.

Isaac Asimov - Fundaţia, Ed. Nemira, col. Nautilus nr. 14, 240 pag., 700 lei.

Ionuţ BĂNUŢĂ

NEWS

● Harlan Ellison lucrează la volumul **Mind Fields** (Cîmpuri mintale) ce urmează să apară la Morpheus International.

Cele 30 de povestiri vor fi ilustrate de pictorul polonez suprarealist Jacek Yerka.

● Societatea Americană de Astronomie, după o analiză literară amănunţită, a ajuns la concluzia că profesorul James Moriarty, eternul rival al lui Sherlock Holmes, a fost modelat după astronomul american Simon Newcomb. Ambii au scris despre teorema binomială, despre dinamica asteroizilor şi erau experţi în „Oblicitatea eclipticii". Moriarty, însă, nu a făcut niciodată prezicerea că „Niciodată nu va putea zbura ceva mai greu decît aerul" – aşa cum a făcut Newcomb.

● Compozitorul Tod Machover (U.S.A.) a prezentat în sala Kitchen din New York 3 piese muzicale incluzînd „Valis song", fragment din opera Valis, bazată pe romanul omonim al lui P.K. Dick.

● Steve Postal, fiul lui Julius Postal (decedat în aprilie '93) oferă comedii horror pentru video incluzînd **Evil Spirits in the House** (Spirite malefice în casă), **Vampires From Outer Space** (Vampirii din spaţiul extraterestru), **Vampires Always Ring Twice** (Vampirii sună totdeauna de 2 ori), **Queen Victoria And The Zombies** (Regina Victoria şi zombii) şi **Billy The Kid Meets The Vampires** (Billy the Kid întîlneşte vampirii), 16 USD bucata + 1,25 USD pentru ambalare şi expediere.

De luat legătura cu Steve Postal Productions, Box 428 Bostwick FL 32007, U.S.A.

Notă: *Titlurile imită pe cele ale unor foarte cunoscute (la ei) romane poliţiste.*

● Premiera nord – americană a versiunii muzicale a Metropolisului lui Fritz Lang a avut loc pe 23 iunie la Central Piedmont Summer Theatre, Charlotte NC.

● O expoziţie combinată conţinînd 75 lucrări ale lui Robert Crumb şi 27 ale lui H.R. Giger se va deschide pe 2 noiembrie la Alexander Gallery, 980 Madison Avenue 76 th Street, New York, USA, Earth. Orele de vizitare 9.30. a.m. - 5,30 p.m., de luni pînă duminică.Telefon (212) - 472 - 1636.

Dan POPESCU
după S.F. CHRONICLE din Brooklyn, U.S.A. EARTH

JURNALUL® S.F.

Editat de: INTACT

CORPORAŢIA INTACT PENTRU CULTURĂ ŞI ARTĂ

Colectivul de redacţie:

Adrian BĂNUŢĂ *(Redactor şef)*, Număr realizat de: Ionuţ BĂNUŢĂ, Mihai Dan PAVELESCU, Dan POPESCU, Florin Leodor DĂNILĂ *(Redactori)*

Adresa redacţiei:

Şos. Bucureşti-Ploieşti 25-27; sector 1, Bucureşti tel. fax . 3.12.71.35;

Pierre FERRAN

Test S.F.

(1) La începutul secolului XX, un roman SF francez era laureat cu premiul Goncourt. Citaţi titlul, numele autorului şi anul obţinerii prestigiosului premiu (1 punct + 1 punct + 1 punct).

(2) Care este cea mai scurtă povestire SF? Cine este autorul ei? (1 punct + 1 punct).

(3) Scurta şi originala povestire SF pe care v-o redăm mai jos ilustrează prin însăşi forma ei ideea pe care o dezvoltă. Cine este autorul? (1punct).

S.F.Î.R.Ş.I.T.

Profesorul Jones studia teoria timpului deja de mai mulţi ani. „Am găsit ecuaţia-cheie", îi spune într-o zi fiicei sale. „Timpul este un cîmp. Această maşină pe care am construit-o poate acţiona asupra acestui cîmp, inversîndu-i chiar sensul."

Şi, apăsînd pe un buton, spune: „Aceasta ar trebui să facă timpul să curgă de-a-ndoaselea să curgă timpul facă să trebui ar aceasta" spune buton un pe apăsînd şi.

„Sensul chiar inversîndu-i cîmp acestui asupra acţiona poate construit-o am care pe maşină această. Cîmp un este timpul." Sale fiicei zi într-o spune îi, „Ecuaţia-cheie găsit am". Ani mulţi mai de deja timpului teoria studia Jones Profesorul.

T.I.Ş.R.Î.F.S

(4) Inspirîndu-se din celebrul refren: „Am-stram-gram, pic et pic et colegram...", un autor francez contemporan a scris un catren SF homofonic. Despre ce autor este vorba? Care este textul acestui catren? (1 punct + 2 puncte).

(5) Într-o povestire jumătate SF - jumătate fantastică, singura ce pare a fi fost scrisă în acest gen, romancierul american Alex Hamilton îşi imaginează cuvintele evadînd din toate textele pentru a-şi recăpăta libertatea. Un singur cuvînt este lăsat printre oameni, cu titlul de ambasador. Care este acest cuvînt? Cum se numeşte povestirea? (1 punct + 1 punct).

(6) În scrierea sa „În anul 4338", de Vladimir Fiodorovici Odoievski (1804-1869), autorul rus îşi imaginează tot felul de invenţii tehnologice. Citaţi trei dintre ele. (1 punct pentru fiecare - 3 puncte maximum).

Adaptare: Petru IAMANDI

TIPARUL EXECUTAT LA TIPOGRAFIA
INTACT
Director tehnic:
Eustatiu BĂLAN
Reclamă, publicitate, difuzare:
Titus GUVIR – tel. 3.12.93.66
Tehnoredactare computerizată:
Antonela IVAN
Corectură:
Cristina CURDUMAN- ANGHEL
Montaj offset:
Mariana SEBE,
Daniel STĂNICĂ
„Jurnalul SF este înscris în catalogul presei interne la poziţia 2128. Abonamente se pot contracta prin toate O.P. din ţară, prin filialele RODIPET S.A.
Acest săptămînal face parte din reţeaua naţională a publicaţiilor
JURNALUL ®
Director:
Dan DIACONESCU
Redactor şef:
Marius TUCĂ

Banda desenată S.F.

1980

John Difool, detectiv într-o lume a viitorului, este angrenat în aventuri ciudate care, decodate arhetipal, capătă interpretări nebănuite. Este, de fapt, o căutare iniţiatică ghidată de omniprezentul şi omnipotentul Incal. Alexandro Jodorowsky (scenariu) şi Moebius (desene) au realizat o operă magnifică.

Photonik este un super-erou în tradiţia şcolii americane, dar creat de un francez, Cyrus Tota, după o idee a lui Marcel Navarro. Om obişnuit în viaţa de zi cu zi, Tadeus se metamorfozează în Photonik datorită unor gene pe care le posedă.

Acelaşi Gregor Rosinski, citat la saga lui Thorgal, dă viaţă unui nou erou - **Hans**. Scenaristul Andre-Paul Duchateau imaginează un Pămînt răvăşit de un dezastru nuclear, supravieţuitorii locuind în Oraşul condus de un dictator, împotriva căruia Hans va lupta.

1982

Benoît Peeters (scenariu) şi Francois Schuiten (desene) concep, prin seria **Les Cités obscure**, un univers paralel, în care leagă arhitectura de politică. Decorurile elegante dau senzaţia de volum, de profunzime, arhitecturii, totul formînd o operă unică.

El Mercenario, creat de spaniolul Vincente Segrelles, îşi duce la capăt misiunile într-un ţinut în care văile sînt acoperite de ceţuri eterne, iar munţii locuiţi de reptile monstruoase. Aceste creaturi, decorurile insolite, personajele - bărbaţi puternici şi femei cu forme sculpturale - fac din această bandă desenată o realizare remarcabilă.

Un mare succes a întîmpinat de la început seria **La Quête de L'Oiseau du temps**, desenată de Regis Loisel pe scenariul lui Serge Le Tendre. Mara, o prinţesă vrăjitoare, cavalerul Bragon, frumoasa Pelisse - fiica Marei şi, probabil, a lui Bragon, Necunoscutul şi Bulrog, învăţăceii lui Bragon, pornesc în căutarea Păsării timpului, singura care-l poate înlănţui definitiv pe Ramos, un zeu malefic.

1983

Roco Vargas, erou al spaniolului Daniel Torres, evoluează într-o lume viitoare, cînd călătoria în timp şi spaţiu nu mai pun nici o problemă. În aventurile lui îl însoţesc un amuzant extraterestru - Samson, blonda Rudi şi Panama, un tip întreprinzător.

Kraken este o entitate născută din murdăriile, compuşii chimici şi deşeurile evacuate în canalele oraşului tentacular Metropol. Patrula locotenentului Dante este însărcinată să o distrugă. Antonio Segura (scenariu) şi Jordin Bernet (desene) au dat viaţă unei serii de succes.

1984

Într-o serie extrem de violentă, transpusă grafic de catalanul instalat la New York, Pepe Moreno, evoluează **Rebel**, un luptător pentru libertate în New York-ul anului 2002, devenit teren de luptă al diferitelor bande. Scenariul este semnat de Rob Hingley, Pete Ciccone şi Kenny Sylvester.

1985

Aude Albrespy este singura supravieţuitoare a unui ciudat cataclism. Pe Pămînt se mai află doar cyborgi, cum e Ulysse, îngrijitorul Audei. Ea se va întîlni apoi cu un astronaut, şi el supravieţuitor, ucis din gelozie de Ulysse. Însă iubirea oamenilor va da naştere unui copil. Excelentă serie, **La Survivante** este realizată de Paul Gillon, un nume deja afirmat prin **Les Naufragés du temps**.

Pămîntul e distrus şi o navă imensă, controlată de ordinatorul Delta, numită Oraşul, călătoreşte în infinit avîndu-i la bord pe supravieţuitori. O boală stranie îi atacă unul după altul pe aceştia. **Druuna**, o tînără superbă, evoluează în această lume de coşmar, ivită din imaginaţia lui Paolo Eleuteri Serpieri.

În interiorul unui oraş închis, străbătut de clanuri rivale, **Blue**, şef al unuia dintre ele, încearcă să iasă. Dar acolo nu găseşte ceea ce speră. Însă mai există un loc al speranţei, numit domnul Angelinei. Philippe Gauckler desenează, după scenariul scriitorului Joel Houssin, o serie impusă ca best-seller.

Horacio Altuna, un argentinian strămutat în Spania, transpune în seria **Chances** o atmosferă de sfîrşit de lume. Riff, un clon creat pentru revitalizarea unui client bogat, fuge din spital descoperind o societate invadată de droguri, prostituţie, corupţie.

Doi italieni, Giuseppe Ferrandino (scenariu) şi Massimo Rotundo (desene), creează o admirabilă serie, **Les maîtres du silence**. Shaw, un ucigaş, este trimis pe Marte de preşedintele Pămîntului pentru a-l ucide pe omologul său de acolo. Cauza: acesta din urmă a sistat livrarea de materii prime Pămîntului.

1986

Epsilon este numele unui alt super-erou creat de un francez: Jean-Yves Mitton, care semnează atît desenele, cît şi scenariul.

Watchmen, un grup de super-eroi, se hotărăsc să se implice din nou în problemele umanităţii, într-un moment crucial. La apariţia acestei serii de succes au lucrat doi dintre marii benzii desenate britanice: Alan Moore (scenariu) şi David Gibbons (desene).

Cînd împlineşte douăzeci de ani, **Alise** află că tatăl ei este ţinut prizonier de preşedintele totalitar al Franconiei. Se decide să plece în căutarea lui. Desenatorul spaniol Alfonso Font şi scenaristul Patrick Cothias dau aici o nouă versiune legendei Argonauţilor.

1987

CEMAC, o puternică organizaţie secretă, îi încredinţează unei echipe distrugerea unui oraş, invocînd ca pretext construirea unui baraj. Însă, încetul cu încetul, cei din echipă vor înţelege adevăratele raţiuni ale distrugerii. Ralph, Kisler şi Edith semnează scenariul, iar Kisler desenele acestei serii, **Tueur de ville**, impusă ca o mare revelaţie a ultimilor ani.

Cu toate că dicţionarul conţine referiri în primul rînd la opere cunoscute francezilor, figurează în el şi doi români: Vladimir Colin, al cărui roman, **Legendele Ţării lui Vam**, a fost transpus în benzi desenate de iugoslavul Igor Kordey şi publicat în Franţa de-a lungul a trei albume: **Le Pouvoir d'Ormag, L'Enfant d'argile, La Cité de Naat**, sub titlul generic **La Saga de Vam**, şi Mircea Arapu (Marc Arapu în dicţionar), un român stabilit în Franţa, a desenat aventurile fantomei Arthur, creată de Cézard, pentru „Pif".

Florin Leodor DĂNILĂ

Premiile BRAM STOKER 1993

NOVEL (roman): **"Blood of the Lamb"** (Sîngele mielului) de Thomas Monteleone;

FIRSTNOVEL (primul roman): **„Sineater"** de Elisabeth Massie;

NOVELETTE (nuvelă): **„Aliens: Tribes"** (Străini: Triburi) de Stephen Bisette la egalitate cu **The Events Concerning A Nude Fold - Out Found in a Harlequin Romance** de Joe R. Lansdale;

SHORT STORY (povestire): **„This Year's Class Picture"** (Fotografia clasei din acest an) de Dan Simmons;

COLLECTION (colecţia): **„Mr Fox And Other Feral Tales"** (Dl Fox şi alte povestiri) de Norman Partridge;

NON - FICTION: **„Cut! Horror Writers on Horror Film"** (Taie! Scriitorii de horror despre filmul de horror) editat de Cristopher Golden;

LIFE ACHIEVEMENT AWARD (premiu pentru realizările unei vieţi): Ray Russell.

conform
S F CHRONICLE
iulie 1993

Aurel CĂRĂŞEL

EU, SCRIITORUL DE SCIENCE-FICTION...

Motto:

„Luciditatea este o poveste.
N-o au decît foarte puţini
şi aceia sînt tocmai creatorii."
George Călinescu

„Eu, scriitorul de Science-Fiction, declar în faţa... în faţa cui, oare? Ce va mai fi rămas din biata lume?... În fine, declar că am UCIS... hai, scrie, nu ceda tocmai acum!... că am UCIS lumea într-un nesfîrşit număr de feluri. Între atîtea cadavre, viaţa mea a rămas atît de stingheră, că nu-şi poate găsi nici liniştea, nici locul. Şi, dacă în mîinile mele a stat puterea de a distruge, de ce n-aş găsi tot în ele şi pe aceea de a CREA? Declar deci, înaintea lumii care va urma..."

Atît i-au spus. Apoi l-au mai plimbat o dată prin oraş (repetîndu-i că e pentru ultima oară), pentru ca să poată să-şi ia rămas bun de la tot, pentru ca să poată să-şi amintească tot acolo, în fundul pămîntului. A cerut permisiunea să meargă şi în Cimitirul de Vest, spre a-şi lua rămas bun şi de la cei ce l-au adus pe lume, dar i-au interzis printr-o simplă mişcare a capului: nu primiseră indicaţii pentru aşa ceva.

În clădirea scundă a clinicii, retrasă în fundul unui parc englezesc, a fost condus de o asistentă tînără, cu ochii verzi, în cabinetul doctorului Osborne. Cei doi au rămas de o parte şi alta a uşii, aruncîndu-i priviri inexpresive. Doctorul l-a poftit să se întindă pe un pat îngust şi tare, i-a determinat reflexele cu un ciocănel, i-a legat cîţiva electrozi în jurul capului şi al braţului stîng şi i-a făcut o serie de determinări rapide. După ce a însemnat totul într-un dosar albastru, pe coperta căruia zărise în fugă propriu-i nume, l-a rugat să se destindă, întrucît urma să fie supus unui procedeu de hipnotizare.

Pentru propria-i siguranţă, l-a asigurat doctorul Osborne, mîngîindu-şi bărbuţa căruntă. Nu trebuia să ştie nimic despre drumul către Subteran. Singurele elemente la care avea dreptul de acces erau cele primite în plicul albastru, cu antetul Ministerului de Război: adică îi era permis să cunoască faptul că Subteranul constituia un ansamblu vast de clădiri subpămîntene, cu mai multe nivele, întinzîndu-se pe o suprafaţă de mai multe zeci de hectare, într-un perimetru complet militarizat. Că ele formau unul din cele cîteva puncte strategice vitale pentru naţiune. Şi cam atît.

Doctorul a zîmbit şi l-a rugat să fixeze cu mare atenţie podul palmei sale drepte, pe care o mişca circular prin faţa ochilor săi din ce în ce mai concentraţi.

Cînd a ieşit pe uşile automate ale uriaşului lift, s-a trezit parcă dintr-un vis cleios. Îşi amintea vag că a mers mult, cu tot felul de mijloace de transport, că a urcat şi coborît trepte, că s-a plimbat culcat pe o targă, că a fost silit să-şi schimbe costumaţia cu o salopetă de hîrtie, să facă o serie de duşuri dezinfectante, să bea cîteva pahare cu suc amărui...

În centrul coridorului puternic iluminat de neoane, aşteptau doi ofiţeri superior echipaţi cu acelaşi tip de salopetă ca şi el, cu gradele aplicate pe mînecă. L-au întrebat, cu amabilitate, dacă a călătorit bine, dacă tratamentul la care a fost supus nu i-a pricinuit nici un rău, dacă, în fine, are motiv să se plîngă de ceva sau de cineva anume. Le-a mulţumit pentru interes: nu, nu avea nici o nemulţumire. Deocamdată. Totul decursese exact aşa cum citise în fişa preliminară din plicul primit. Exact cum acceptase să se petreacă, punîndu-şi semnătura pe acea cerere...

A fost condus printr-un labirint de coridoare, punctate din loc în loc de ghişee automate de control al identităţii, pînă în zona apartamentelor civililor.

Mai departe nu aveau voie să meargă, a lămurit maiorul cu obrazul drept zvîcnindu-i într-un rictus necontrolat. Regulamentele interioare interziceau militarilor să se amestece în viaţa particulară a civililor angajaţi. I-a înmînat un prospect albastru, care conţinea o hartă a sectorului şi un decodor magnetic pentru uşa viitorului său apartament. L-a rugat să fie pregătit pentru a doua zi, la ora opt, cînd Generalul îl va aştepta într-o audienţă excepţională.

Apoi, cei doi au salutat simultan, s-au răsucit cu eleganţă pe călcîie şi au urcat pe prima bandă transportoare, dispărînd într-o direcţie necunoscută . Cu prospectul în mînă nu i-a fost prea greu să se descurce în pătratul dominat de lumină portocalie, care constituia punctul de reşedinţă al civililor, după cum se exprimase maiorul cu un abia sesizabil dispreţ. În centru se afla cubul din sticlă al Parcului, iar pe lateralele sale cele patru cvartaluri de locuinţe. Apartamentul său se afla în sectorul sudic. Rîse, părîndu-i-se bizar să mai ţină cont de punctele cardinale într-o lume lipsită de orizont. Trei camere, cu destinaţii multiple, alcătuite din piese detaşabile, care creau posibilitatea de a le schimba configuraţia, după dorinţă, o baie, o bucătărie şi un studio personal pentru vizionarea de filme.

A adormit pe un fotoliu, aşa îmbrăcat cum se găsea, uitînd să sune pentru aducerea cinei. De aceea, primul lucru pe care l-a simţit cînd s-a trezit a fost că are în loc de stomac o gaură ce creşte ameninţător, cu fiecare clipă.

Serviciul la cameră era asigurat de un robot umanoid, care se prezenta imediat după primul apel cu o măsuţă pe rotile, plină de boluri de nichel. Era dimineaţă, cel puţin aşa indicau ceasurile electronice, încastrate pretutindeni în consolele zidurilor, aşa încît se mulţumi cu puţin caviar şi cu o cafea neagră. Alături de vasele şi de instrumentele lucioase, odihnea un plic deschis. A citit noile instrucţiuni, în timp ce savură aroma unei portocale, plimbîndu-se cu paşi mari prin apartament. Ventilatorul bîzîia uşor, urmărindu-i deplasarea cu palele.

Generalul era un domn afabil, înalt, cu ochelari cu rame de aur. Înţelesese de mult timp că în epoca microelectronicii şi a lentilelor de contact, ochelarii sînt marca unui hobby particularizator, ce indica o personalitate solidă din punct de vedere moral. A fost poftit să se aşeze în dreptul unei ferestre mari, prin care se vedeau vîrfurile îndepărtate ale unor munţi (excelent şi calmant efect holografic) şi a început să i se explice care va fi misiunea sa în cadrul sistemului.

Era scriitor. Un scriitor de science-fiction obişnuit, cu nimic mai bun sau mai rău decît alţi o mie asemenea lui. Evident că nu genialitatea sa literară fusese atu-ul principal, care pusese mecanismul elecţiunii sale în mişcare. Generalul a făcut o pauză l-a privit zîmbitor, a tăiat cu o lamă capul unui trabuc şi a pufăit de cîteva ori pînă a reuşit să şi-l aprindă.

Atîta doar că prozele sale, cele mai bune, desigur, avuseseră şansa de a fi lecturate de Cineva (şi cînd a rostit cuvîntul Cineva, Generalul a luat instinctiv poziţia de drepţi, indicînd prin aceasta respectul resimţit pentru majuscula cuvîntului). Au plăcut pentru ingeniozitatea soluţiilor tehnice imaginate, pentru mobilitatea spiritului şi, mai ales, pentru alternativa unui univers uman paralel.

A închis ochii,pentru o clipă, străfulgerat de ideea că toate astea i se mai întîmplaseră o dată, că le mai trăise sau, cel puţin, le mai imaginase o dată... „Lumea subteranului", îşi scutură capul. Prima sa nuvelă premiată la un concurs internaţional. Subteranul de aici era o reprezentare uşor modificată a celor închipuite acolo! O lume militarizată, paralelă celei civile, care să constituie o alternativă de supravieţuire în cazul unei catastrofe...

Redeschise pleoapele. Generalul aştepta răsturnat în fotoliu, desenînd cu vîrful incandescent rotocoale de fum prin aerul odorizat. Au plăcut, a subliniat încă o dată. Şi acum iată-l aici, într-o misiune foarte onorantă şi foarte dificilă, în acelaşi timp. Trebuia, pur şi simplu, să scrie. Contractul nu constituise o glumă. I se oferea posibilitatea foarte rară şi dorită de toţi marii scriitori profesionişti ai luminii: să scrie fără grija zilei de mîine.

Să scrie, dar nu orice. Aici, Generalul s-a întrerupt şi a zîmbit subţire. Vîrful incandescent al trabucului a poposit în scrumiera cu margine aurită. Nu orice, ci numai acea categorie de proză care poartă denumirea de distopie.

Distopie, a tresărit surprins de exacta circumscriere a viitoarei sale activităţi.

Da, distopie... Şi Generalul s-a lansat într-o lungă şi sofisticată motivaţie, menită să motiveze această preferinţă. Războiul este o caracteristică a speciei umane, a spus el, plimbîndu-se cu mîinile la spate prin birou. Este întotdeauna iminent. Pentru a-l putea amîna sau pentru a-i limita consecinţele, trebuie să-i cunoaştem toate consecinţele, toate atrocităţile şi ororile. Tot ceea ce ţine de activitatea conştientă de distrugere şi ucidere. Măcar teoretic. Iată deci esenţa nobilei sale misiuni. Va locui aici, atît timp cît scria în clauza contractului, fără să revadă lumea de deasupra, pentru că – nu? – scriitorul nu are nevoie de societate decît în măsura în care găseşte în ea publicul – cititor, el trăind izolat în lumea fantasmelor sale, ca într-un impenetrabil turn de fildeş.

Generalul a atins un buton de pe pupitrul de comandă şi hologramă s-a schimbat. O plajă galbenă, lînsă de valuri leneşe, sub spuma unui cer siniliu. Cîţiva cocotieri mărginind o limbă de pămînt pierdută în mare... Turnul de fildeş era aici, a spus, scoţîndu-şi chipiul şi ştergîndu-şi fruntea de sudoare. Într-un Subteran aparţinînd unei lumi paralele. Binevoia să-şi aducă aminte?

A înghiţit în sec, încercînd să se menţină neutru. Erau cuvintele lui. Gîndurile lui risipite prin diferite povestiri.

Va exista, bineînţeles, şi un public cititor, l-a asigurat ofiţerul. Cel mai numeros public visat vreodată de un scriitor. Prozele sale vor fi publicate în tiraje fantastice şi traduse în toate limbile de circulaţie internaţională. Pentru că viitorii săi admiratori constituiau încă de pe acum cea mai disciplinată

masă de lectori din toate timpurile: armata. În scurt timp, va ajunge un nume celebru și se va îmbogăți. Cînd contractul se va fi încheiat, își va putea permite orice nebunie posibilă. Și imposibilă. Singura sa obligație era să scrie numai distopii.

Apoi, Generalul i-a întins mîna, semn că întrevederea se încheiase. I-a urat succes și i-a spus că un număr foarte mare de cadre militare îi stau la dispoziție, pentru a-i îndeplini doleanțele legate de activitatea sa literară.

La început, zilele s-au scurs extraordinar de greu. Aștepta sfîrșitul săptămînii cu mare nerăbdare: în week-end avea acces la piscină și la cinematograful – public. Sala de proiecție din apartament nu-l atrăgea; i se părea ciudat să se proiecteze un film pentru un singur om. Pentru el. În sala comună, îl stăpînea un sentiment de colectivitate, de tovărășie, chiar dacă nu cunoștea pe nimeni.

Într-o vreme a încercat să țină și un jurnal, dar fără prea mare succes. Îl enerva să scrie despre sine. Și ce să scrie? Că la ora cutare se trezește, la ora cutare vine robotul și-i aduce prînzul și plicul cu instrucțiuni, la ora cutare iese să se plimbe prin Subteran, întovărășit de două gărzi de corp... Totul era mult prea monoton și insipid.

Într-o zi însă angoasa așteptării inspirației a luat brusc sfîrșit. Cînd ideile au prins să iasă din negura subconștientului și să se ordoneze cuminți în proze scînteietoare, nu-și mai găsea timp nici de masă, darămite de ținerea unui jurnal. Săptămînile și lunile au prins să se scurgă într-un ritm năucitor, singura realitate mereu palpabilă fiind aceea a emotivității creatoare. Părăsea pupitrul calculatorului tîrziu după miezul nopții, pentru ca peste trei-patru ceasuri o imagine tulburătoare să-l facă să sară din așternut și să atingă din nou clapele de plastic, în frenezia jocului creației. Paginile albe erau absorbite din cuva imprimantei, pentru a ieși prin celălalt capăt, proaspăt mirosind a cerneală tipografică, povestind tragic, în litere mărunte, despre tragice sfîrșituri de lumi, despre apusuri violente de civilizații, despre viață și moarte... mai ales despre moarte, despre sutele, despre miile de feluri de a muri.

Arme fantastice, de dincolo de rațiune, îmbucățeau fața imuabilă a lumii: bombe clasice, atomice, nucleare, neutronice, arme laser, plasmatice, radiante, chimice, biologice, bacteriologice, genetice... arme... arme...

Eroi în armurile noilor Armade își jertfeau cavalerește ființa pentru salvarea iluzorie a Umanității; se foloseau șiretlicuri ingenioase, curse infernale, strategii uluitoare. Se născeau contra-arme, colonizarea Universului devenea mobil către escaladarea războiului la nivelul galactic. Sub pămînt sau sub apă, în aer sau în spațiu, moartea țîșnea implacabilă, spulberînd vise și vieți. Distopiile își creșteau carnea otrăvită, zămislind noi și noi orori.

Din cînd în cînd, furia creației era întreruptă de inevitabilul plic albastru, în care odihnea cartea de vizită a Generalului, semn că se impunea o nouă vizită de curtoazie... și de afaceri.

Ca întotdeauna, Generalul îl întîmpina afabil, îi strîngea cu putere mîinile, întreținea cu politețe cîteva minute de discuție banală, pentru ca brusc, fără nici o trecere, să îl anunțe că i-a mai apărut un volum, i-l înmîna, îl felicita și îl asigura că succesul la public și la critică este enorm. Ca dovadă, îi dădea să lectureze un dosar cu extrase din diferite articole și recenzii publicate în cele mai cunoscute reviste.

Cînd ceremonialul era socotit încheiat, ofițerul își aprindea trabucul și îi solicita o addenda explicativă, în care să detalieze cutare sau cutare tip de armă, imaginată în carte, amintindu-i, de fiecare dată extrem de politicos, că și aceasta intră în prevederile contractului. La plecare, îi înmîna un cec, pe care se alinia o cifră cu mai multe zerouri în coadă.

Treptat, a pierdut complet noțiunea timpului. Era convins că destul de mulți ani se petrecuseră peste capul său, acum pleșuv, dar nu ar fi putut să spună cîți. Calendarele electronice, risipite în toate încăperile,marcau numai ziua. Așa încît, memoria sa nu reținuse decît clipele plăcute ce urmau epuizării nervoase după terminarea unui roman, ori a unei nuvele, cînd rătăcea solitar prin incinta Parcului, excepțional îngrijit, printre cocotieri uriași și ferigi palmate, ori satisfacția aproape fizică de a mîngîia coperta lucioasă a noii cărți înainte a o așeza în raft.

Cu oamenii însă nu se putea înțelege. Tăcuți, veșnic posomorîți și grăbiți, păreau că nici nu-l iau în seamă, cînd drumurile li se încrucișau pe coridoarele ori prin sălile Subteranului. Nu răspundeau nici măcar la salut. Nu o dată avusese aproape certitudinea că îndeplineau un consemn, pentru ca, după o vreme oarecare să realizeze că garda de corp nu încercase niciodată să-l împiedice să ia legătura cu ei. Și, uneori, singurătatea devenea apăsătoare ca o bucată de stîncă, strivindu-i pieptul. Inima-i tînjea după o vorbă, după o privire... Continua să meargă la cinematograf, măcar pentru a-i simți în preajmă, chiar dacă erau mai îndepărtați pentru el decît stelele de pe cer.

Într-o zi, în biroul cu ficuși ornamentali și cu holograma montană, întîlni un chip nou. Generalul fusese înlocuit de la comandă, ori, cine știe, poate că murise. Noul comandant era colonel subțirel, cu fața palidă și ochii mari, adînciți în orbite. Cînd vorbea, graseia ușor.

I-a strîns mîna, la fel ca și predecesorul său, și l-a întrebat de sănătate. Apoi, fără nici o trecere, i-a cerut manuscrisul. După ce l-a luat și l-a frunzărit cîteva clipe, a scos dintr-un sertar al imensului birou o cutiuță albastră. Pe bucățica de catifea se odihnea,sclipitoare,o medalie. Cea mai importantă distincție a națiunii, a gîndit el cu uimire. Colonelul a scuturat un fir imaginar de praf de pe pieptul hainei și i-a prins-o, cu mișcări precise. CINEVA, a spus pocnind ușor călcîiele, l-a înmișionat să îl felicite cu ocazia tipăririi celei a o suta cărți. Națiunea, a continuat graseind, este mîndră că un asemenea cetățean s-a ridicat din rîndurile ei și, în consecință, i-a fost organizată o sărbătoare extraordinară. Și, pentru a-l convinge, la fel ca și celălalt, colonelul i-a înmînat fotografii color și tăieturi din ziare, în care numele și portretul său erau așezate la loc de cinste.

Descoperi cu uluire și încîntare în același timp, că istoriile literare îi rezervaseră capitole întregi, iar industria cinematografică profitase din plin de pe urma sa, ecranizînd cea mai mare parte din romanele sale space-opera.

În fine, zîmbi celălalt ctispat, sprijinindu-se cu mîna înmănușată de cristalul biroului, un autograf de-al său valora cît o mașină sport cu turbină. Era de părere că, în ceea ce privește una dintre părți, contractul era respectat punct cu punct?

Probabil că bărbatul din fața sa va fi fost de bună credință, atunci cînd i-a pus întrebarea. Atît numai că ceva se schimbase. Insesizabil, dar sigur. Nu mai era privirea aceea pe sub ochelari cu ramă de aur, munții și văzduhul îndepărtat al hologramei, nu mai era poate prospețimea de început a scriiturii... Sufletul său se săturase de glorie și de bani, de tăieturi din ziare și de medalii, cerșind acum o vorbă caldă și o prietenie.

Apoi, totul s-a petrecut și mai monoton ca înainte. Scria cu o poftă satanică, căutînd între imagini alinarea refuzată de relațiile sale retezate cu ceilalți. Noaptea i se părea din ce în ce mai scurtă, cu toate că de multe ori sări peste perioada de odihnă, înnebunind judecata rațională a computerului medical ce avea grijă de prețioasa sa sănătate.

O singură dată, o altă ființă umană i-a trecut pragul, într-o vizită absolut protocolară. Colonelul, îmbrăcat în ținută festivă, cu medalii de aur zornăindu-i pe piept, i-a comunicat că a fost numit de CINEVA, în mod oficial, singurul Scriitor al națiunii. Că va trebui să onoreze această supremă distincție cu cît mai multe scrieri. Și n-a știut niciodată dacă în vocea graseiată distinsese urmele unei tristeți sau pe cele ale unei disperări nevăzute. Era acolo, între ei, o disperare tragică, pe care n-a reușit să o alunge nici măcar urmărirea la proiector a ceremoniei de numire, întîmplată undeva pe Pămînt, în urmă cu cîteva ore, într-un cerc restrîns de oficialități. Cînd s-au despărțit, după obligatoria cupă de șampanie, pe care a băut-o singur, colonelul fiind în timpul serviciului, a înțeles că s-au înșelat și că, în nici un caz militarul din fața sa nu și-ar fi permis să fie sentimental. Era un dur, așa cum cereau legile războiului, așa cum imaginase el însuși, de atîtea ori, personajele unei lumi a violenței.

Cînd a atins cifra de 150 de volume, nou său protector era un maior scund și gras, cu favoriți roșcovani încadrîndu-i fața, pînă în dreptul gurii. Ficușii ornamentali dispăruseră din birou, iar biroul imens fusese înlocuit cu unul din plastic, mic și funcțional. Pereții, rezervați prin construcție proiecției de holograme, erau acoperiți cu draperii negre.

Maiorul vorbea repede și cînd pronunța cuvîntul CINEVA se înroșea puternic și-și trăgea nasul. Nu-l felicita niciodată și nu-l privea în ochi atunci cînd i se adresa. Îi întindea, cu un gest scurt, cecurile și volumele cu coperți lucioase, după care îi solicita pe un ton sec detalii referitoare la cutare sau cutare amănunt tehnic, imagine sau proiect din ultima carte. Uneori pretindea chiar și desene, iar cînd el răspundea că nu are talent pentru așa ceva și nici timp să le facă, ridica din umeri și bătea cu arătătorul în dosarul cu contractul, ținut în mod ostentativ pe birou.

Şi brusc, ca şi cum ar fi plecat la cinema şi s-ar fi răzgîndit pe drum, s-a hotărît să nu mai scrie. Timp de o săptămînă încheiată a stat cu mîinile sub cap, întins într-un hamac, şi a vizionat filme la proiectorul ce se umpluse de praf pînă atunci. Insistenţelor telefonice, pe linie directă, referitoare la manuscrise, le-a răspuns foarte eficient, închizînd circuitul.

În săptămîna următoare s-a dus zi de zi la piscină, pîndit de la distanţă de ochii iscoditori ai gărzilor de corp. A fost o perioadă stranie şi însingurată, pentru că, în ciuda insistenţelor lui, oamenii nu îl băgau în seamă şi, dacă devenea agresiv, părăseau pur şi simplu incinta scăldată în baia de lumină galbenă, imitînd-o pe cea solară.În fine, a sosit şi invitaţia oficială, în plic albastru deschis şi, cu inima uşoară, aproape s-a repezit către birou. Maiorul avea faţa puhavă şi trasă, arătînd ca un om suferind. I-a declarat răspicat, fără să-i dea răgazul să spună ceva, că s-a decis să nu mai scrie. Că s-a săturat să facă asta şi că nu concepe să continue doar sub ameninţarea unui contract nefericit.

Lumina era palidă şi numai într-un tîrziu observă că draperiile dispăruseră de pe pereţi, împreună cu restul mobilierului anexă, cu excepţia biroului şi a unui scaun.

Maiorul l-a lăsat să termine şi i-a răspuns pe un ton îngheţat că numai şase din cei zece ani, cîţi stipula clauza contractuală, trecuseră şi că pînă la încheierea intervalului nu dispunea de voinţă proprie.

A răspuns că nu-i mai pasă de contract, că înapoiază tot ce i s-a dat din partea Sistemului şi că doreşte să revină în societate, printre oameni. Care societate? a rînjit acru maiorul. Pentru a te întoarce în societatea pe care ai părăsit-o cu atîta vreme în urmă, trebuie mai întîi să o meriţi. Ce făcuse el în acest scop?

A ridicat din umeri şi a părăsit biroul, fără să-i acorde nici măcar elementarul drept la salut. Războiul fusese declarat, dar nu a durat nici măcar cît o declaraţie. Închis ca într-o cuşcă în apartamentul solitar, şi-a dat seama că e prizonierul lor şi că, de unul singur, nu va fi în stare să părăsească niciodată fortăreaţa subpămînteană.

După două zile, a fost invitat din nou la birou. L-a întîmpinat un căpitan în uniformă albastră la două rînduri, cu o cicatrice lucioasă pe obrazul drept. Acesta l-a invitat politicos să ia loc pe singurul scaun din încăpere şi, deschizînd o agendă cu coperţi de piele, i-a povestit o istorie stranie, al cărei personaj principal a descoperit cu uluire că era chiar el.

El! Căpitanul vorbea rar, pronunţînd cuvintele cu grijă, de parcă le-ar fi potrivit pe o aţă. I-a spus că, aşa cum intuise deja, CINEVA a avut ideea de a construi Sistemul subteran după ce lecturase „Lumea subteranului". Imaginase acolo o lume perfect independentă de cea de la suprafaţă, al cărei rost era ca, printr-un rapid procedeu de selecţie genetică, să devină superioară celeilalte şi s-o înlocuiască.

Şi căpitanul i-a citit, în rezumat, povestirea, urmărind o foaie din agendă.

Aşa a fost realizat Sistemul, aşa a ajuns el aici, unde a creat o fantastică, o ireală colecţie de imagini ale unor lumi posibile, cărora s-au îngrijit ei să le dea viaţă prin intermediul maşinilor.

Căpitanul l-a privit lung şi, pentru o clipă, i s-a părut că dincolo de ochii apoşi întrevede mila din privirea colonelului. L-a rugat să-şi reia lucrul. N-a mai găsit curajul să spună că dorea să ajungă sus. Sus... Unde sus? - i-a ghicit gîndul căpitanul. Şi n-a mai continuat, dar el a înţeles că nu mai avea ce să continue şi că, dacă spusese adevărul, lumea exterioară nu... lumea...

S-a întors acasă, fără să-şi ia rămas bun. Ochii îi ardeau de o cumplită febră interioară. O vreme s-a tîrît de colo-colo prin încăperi, schimbînd inconştient locul obiectelor, răsturnînd cărţi, risipind vrafurile de reviste şi de fotografii.

Într-un tîrziu, nu mai ştia bine cînd, un nou plic l-a înştiinţat că era invitat să se prezinte la comandament. Din spatele unei mese scunde s-a ridicat un locotenent tînăr, cu urme de arsuri pe amîndoi obrajii. I-a explicat repezit ce se aştepta de la el şi care era rostul frînturilor de lume, izvorîte din imaginaţia sa. Cum au prins ele viaţă datorită ingeniozităţii uluitoarelor maşini care erau computerele.

Locotenentul a desfăşurat pe tăblia mesei o hartă ruptă. Pe întinsul fişiilor de uscat se aflau însemnate cîteva cruciuliţe roşii. Acolo erau încă forţele beligerante inamice, care supravieţuiseră Conflictului. Era nevoie de o nouă strategie, acum cînd adevărul nu mai trebuia ascuns faţă de nimeni.

A întrebat, cu voce stinsă, cum erau reproduse armele închipuite de el şi a aflat că sistemul era complet cibernetizat, neavînd nevoie de intervenţia omului. Nivelele superioare ale Subteranului adăposteau „fabrici inteligente", care ştiau să decodifice literatura şi să-şi conceapă singure programele.

A promis că se va apuca din nou de scris şi că va imagina strategia finală pentru finalul războiului. A părăsit cu umeri gîrboviţi încăperea şi, pînă tîrziu după miezul nopţii, s-a plimbat de unul singur pe aleile perfect aliniate ale Parcului.

După cîteva zile de chibzuinţă, s-a aşternut din nou pe scris. Pentru prima oară, inspiraţia îi juca feste: scria şi tăia, uneori chiar pagini întregi, alteori insistînd să reia vreun capitol de la zero. Se simţea istovit şi fiecare rînd îi storcea o picătură de sudoare. O picătură de sînge. Continua însă să scrie fără oprire, zi şi noapte, fără a lua în seamă protestele continue ale computerului medical.

După o săptămînă, cînd la ordinul ofiţerului de serviciu pe Bază, garda de corp a spart uşa apartamentului, a fost găsit întins pe masă, cu foile manuscrisului risipite de imprimantă peste tot prin cameră, sub alizeul ventilatorului. La ordinul locotenentului, sosit în mare grabă, hîrtiile au fost adunate cu mare grijă şi transmise prin fax nivelului superior.

Trupul a fost incinerat şi cenuşa depusă într-o urnă metalică, alături de acelea ale ofiţerilor căzuţi la datorie, în incinta Mausoleului Eroilor. Apartamentul a fost dezinfectat şi computerul medical debranşat.

Vreme de trei zile, porţile Parcului au fost închise, în semn de doliu.

„EU, SCRIITORUL DE SCIENCE-FICTION, declar în faţa... în faţa cui, oare? Ce va fi rămas din biata lume?... În fine, declar că am ucis... hai, scrie, nu ceda tocmai acum!... că am UCIS lumea într-un nesfîrşit număr de feluri. Între atîtea cadavre, viaţa mea a rămas atît de stingheră, că nu-şi poate găsi nici liniştea, nici locul. Şi, dacă în mîinile mele a stat puterea de a distruge, de ce n-aş găsi tot în ele şi pe aceea de a CREA? Declar deci, înaintea lumii care va urma, că va exista de-a pururi un mîine. Actul creaţiei este infinit mai greu decît acela al distrugerii. În vreme ce moartea poate veni în mai multe feluri, viaţa nu cunoaşte decît un singur drum. Poate că tocmai de aceea Dumnezeul vechilor religii terestre nu a fost un zeu tangibil. A conceput lumea cu sîngele, cu viaţa sa. Şi, cum fiecare salt înainte al vieţii a scufundat în moarte treapta biologică pe care s-a căţărat, umanitatea muribundă a scos la lumină viaţa de dincolo de biologic, inteligenţa materiei ordonate artificial. Unealtă de distrugere pentru umanitatea de azi, druizii vor fi umanii zilei de mîine. O lume perfectă, ce nu va mai cunoaşte războiul şi moartea. Şi nici drumul spre stele. Pămîntul va fi suficient unei lumi suficientă sie însăşi. O lume perfectă, în a cărei temelie pun sîngele meu. Am zis!"

Druidul tăcu şi închise Cartea. Ultimele cuvinte pluteau încă pe deasupra uriaşei excavaţii, din care se înălţau în lumina purpurie ruinele unor ziduri groase de metal. Pe o placă lungă şi torsionată se mai puteau încă descifra literele unui anunţ topite în carnea metalului: „Sistem Subteran. Nivel V".

– Aici se va înălţa Mausoleul Păcii Eterne, spuse el solemn, ridicînd una din articulaţii. Aşez ca primă cărămidă a sa Carte Sfîntă şi o leg de pămînt cu sîngele meu. Fie ca voi să nu-l părăsiţi niciodată, aşa cum sună ultima sa dorinţă. Scriitorul a conceput această lume pentru ca noi, prin fericirea noastră, să aducem liniştea raţiunii pe acest Pămînt plutitor printre Stele. Liniştea sufletului Său.

Druidul scoase dintr-o fantă o lamă subţire de nichel şi o petrecu peste învelişul sintetic al scheletului de metal. Acesta se desfăcu în două fîşii netede şi lăsă să se scurgă la vale un fir de lichid uleios, care se prelinse peste copertă. Un vuiet urcă din mulţimea nemişcată. Cartea făcu o voltă prin aer şi dispăru printre sfărîmături.

– ... fie ca voi să nu-l părăsiţi niciodată!... se mai auzi vocea druidului, înainte ca vuietul să se prefacă într-un muget incandescent.

Premiul – II – Atlantykron 1993

Călătorie în inima imaginii

Un cuplu face dragoste pe calculator

Pe ecran, un cuplu face dragoste, iar gemetele sale nu lasă nici un dubiu asupra intensităţii plăcerii. Nimic mai normal şi totuşi acest cuplu nu există. Este vorba de imaginea sa virtuală, creată pe calculator. Şi este una din scenele filmului „The Lownmower Man", de Brett Leonard, film care s-a dovedit un succes în box-office-ul american din acest an.

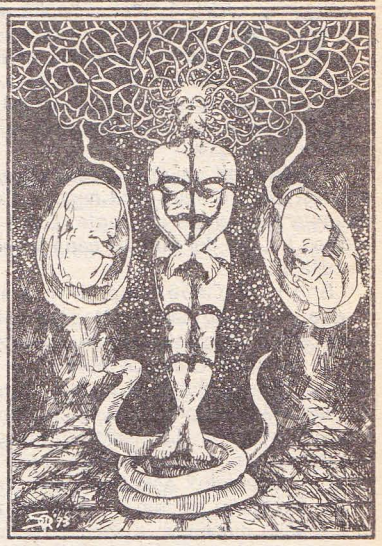

În acest film - inspirat după o nuvelă de Stephen King - Jeff Fahey îl încarnează pe Jobe, un grădinar „luat în mînă" de Pierce Brosnan, un cercetător care experimentează descoperirile sale în domeniul lumilor virtuale. „The Lownmower Man" este primul film care arată utilizarea efectivă a imaginilor virtuale, recreînd pe marele ecran simulări electronice (spectatorii au mai avut ocazia să vadă acest lucru şi în „Total Recall" - unde Arnold Schwarzenegger realiza o călătorie într-o lume virtuală).

Deci, bun venit în universul straniu şi fascinant al **virtual reality**, sau „ imagini virtuale", sau „spaţiu cibernetic", pentru a folosi jargonul (din domeniu) de specialitate. O tehnologie revoluţionară care modifică raporturile om-calculator.

În film, rezultatul acestei interacţiuni este negativ. Teleghidat de cercetătorul „nebun", creierul eroului îl antrenează pe acesta din urmă într-o călătorie infernală de-a lungul unor realităţi multidimensionale.

Cu toate că această experienţă îi procură lui Jobe o stimulare intelectuală agreabilă, efectele secundare se dovedesc dezastruoase: halucinaţii psihotice şi acumularea de puteri destructive supranaturale. „Atunci cînd Jobe este transformat în supraom de imaginile virtuale care îi bombardează creierul - spune Brett Leonard - tot respectul legitim pe care-l poţi avea faţă de ştiinţă se transformă în teroare. Filmul se doreşte o punere în gardă contra utilizării abuzive a acestei tehnologii despre care nu ştim încă ce efecte poate avea".

„The Lownmower Man" rămîne un film de cinema, dar realitatea nu este departe. Trebuie să ne temem de utilizarea generalizată a imaginilor virtuale de sinteză? Să nu sărim prea repede la concluzii şi să salutăm această descoperire fascinantă. După cum ştie oricine, calculatoarele sînt maşini inteligente dar „timide", care întîmpină mari dificultăţi în a se exprima. Imaginile virtuale devin un mijloc eficace pentru remedierea acestei probleme delicate. Mai concret, imaginile virtuale sînt create de calculatoare dotate cu sisteme logice interactive. Cu un echipament special, oricine poate pătrunde într-o lume tridimensională şi să interacţioneze cu un „partener" programat să facă parte din acest univers imaterial.

Punctul de plecare indispensabil pentru acest gen de excursii: nişte ochelari speciali care redau, cu ajutorul unui cititor (cap) video, imaginile de sinteză generate de calculator. Fiecare ochi vede aceeaşi imagine, dar uşor decalată, ceea ce va da iluzia unui spaţiu tridimensional.

Acest lucru este asemănător cinematografiei 3DC (tridimensionale) dar, în plus, spectatorul poate modela, în funcţie de dorinţa sa, ceea ce vede. În loc să se utilizeze claviatura obişnuită pentru a comunica cu calculatorul, este posibil să se folosească comenzi vocale şi gesturi (mişcări ale degetelor sau ale capului, de exemplu). După aceasta, rezultatul apare pe un ecran circular de 360 de grade cu ajutorul ochelarilor video, a sintetizatoarelor audio şi a faimoasei Dataglove (o maşină specială ale cărei extremităţi sînt dotate cu micro-ordinatoare senzoriale, capabile să reacţioneze la presiunile tactile).

Radu GAVRILESCU

(Traducere şi adaptare după revista „Premiere", mai 1992)

(va urma)

Interviul săptămînii

Deoarece în cultură sînt goluri, Ministrul Comerţului Exterior declară:

„La noi în ţară majoritatea scriitorilor de SF s-a racolat din mediul ingineresc"

Rep. – Domnule ministru, ştiu că sînteţi un mare iubitor de literatură science fiction. Cum se împacă funcţia de ministru pentru comerţ exterior cu hobby-ul pe care îl aveţi?

– Foarte simplu, în „Funcaţia" lui Asimov una dintre etapele de dezvoltare a civilizaţiei este cea de negustorie, deci se poate face o legătură cu stadiile pe care trebuie să le parcurgă ţara noastră. Omul traversează anumite sfere de preocupări. Printre care şi cele de comerţ exterior, căci Terra nu poate trăi în mod autarhic deoarece schimbul de valori şi informaţii este necesar pentru reabilitarea economiei. Pe de altă parte, cei care lucrează zi de zi în domeniul comerţului exterior trăiesc mereu acel **first-contact**. Şocul între civilizaţii, şocul între concepţii de viaţă. Şi în SF este absurd să spunem că primul contact este amical sau duşmănos. Şi ca să fac o mică exemplificare SF, îmi aduc aminte de o povestire în care extratereştri binevoitori propuneau un tîrg avantajos pămîntenilor care pînă la urmă se dovedeşte a fi o păcăleală reciprocă. Să ne gîndim şi la alte texte SF care exemplifică la nivel cosmic relaţiile comerciale existente. Din păcate, la noi în ţară majoritatea scriitorilor de SF s-a racolat din mediul ingineresc. Nu comentez mai departe.

Rep. – Am aflat că posedaţi una dintre cele mai impresionante biblioteci SF din ţară. E adevărat?

– Este vorba de o pasiune bibliofilă. Ceea ce nu înseamnă că citesc tot ceea ce cumpăr. Plăcerea deosebită constă în faptul că oricînd le pot citi.

La ora actuală, la o estimare sumară, pot afirma că deţin circa 15.000 de titluri (titluri, nu cărţi, cum ar putea fi unii tentaţi să creadă).

În ceea ce priveşte traducerile, pot spune că traduc numai ceea ce-mi place şi mie, dorind să-i fac părtaşi şi pe cititorii români la plăcerea mea. Cei de la „Jurnalul SF" ştiu că e vorba de o pasiune dezinteresată.

În plus, consider că literatura science fiction este prost apreciată, ignorată în mediile de cititori de specialitate, de multe ori ţinută într-un ghetto datorită necunoaşterii, nu lipsei de valoare. Omiţîndu-l pe Vladimir Colin, singurul care a ieşit în lumea mare, foarte puţini dintre contemporani mai ştiu cine au fost Sergiu Fărcăşan, Camil Baciu, Victor Kernbach.

Rep. – Să sperăm că nu acelaşi lucru se va întîmpla şi cu generaţia noului val şi că literatura SF se va afirma ca literatură.

A consemnat

Laurenţia TEODORESCU

Fredric Brown

Paradoxul pierdut

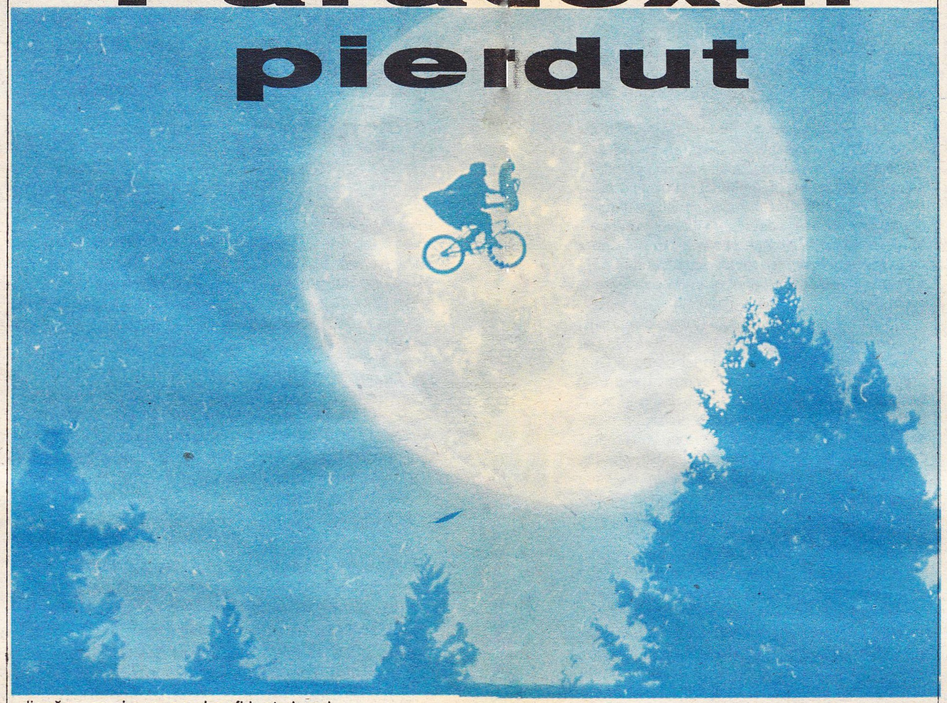

O muscă mare, albastră, a reușit să se strecoare printre jaluzele și descria, zumzăind, cercuri monotone sub tavanul clasei. Ca și ea, profesorul Dolohan torcea interminabil, descriind în fața elevilor cercurile monotone ale demonstrațiilor sale logice.

– Negativul absolut, zicea, nu este, într-o anumită măsură, întru totul negativ. Contradicția aceasta nu e decît aparentă. Dacă inversăm ordinea lor, cei doi termeni capătă noi conotații. Rezultă că...

Shorty McCabe suspină în gînd și privi musca, regretînd că nu putea să descrie și el niște cercuri tot așa de drăguțe, cu un zumzăit tot atît de fascinant. O muscă mare cît un avion ar fi făcut un zgomot chiar mai strident. Și cu mult mai strident, păstrînd proporția, decît zbîrnîitul unui fierăstrău mecanic. Un fierăstrău mecanic poate tăia cumva un obiect metalic? Dacă se poate, chiar un fierăstrău? Asta înseamnă, în principiu, ca un fierăstrău să taie un fierăstrău. Și dacă lăsăm baltă mecanica, e simplu: m-am prins că un fierăstrău fierăstruiește un fierăstrău. Sau, mai sistematic: Sissi sesizează că șase sute șase fierăstraie fierăstruiesc șase fierăstraie. (n.tr.: joc de cuvinte, cf. jocului românesc pentru consoanele „s" și „ș": Sasul Sașa cînd cosește, cît șase șași sasul cosește... etc).

– Putem considera, continuă profesorul, absolutul ca o modalitate de a fi...

„Mda, gîndea McCabe, putem considera, nu contează ce, ca fiind nu contează ce altceva, și la urma urmei, ce vă dă în plus chestia asta decît o durere de cap barosană?" În plus, musca devenea din ce în ce mai interesantă. Cobora acum spre estradă. Oare urma cumva să se așeze pe teasta profesorului Dolohan? Și să și zumzăie?

Din păcate, musca dispăru undeva în spatele biroului profesorului. Lipsit de consolarea asta, Shorty privi clasa pentru a descoperi altceva de contemplat sau de meditat. Nimic, decît căpățîni și cefe. Shorty era singur-singurel în ultima bancă și... și cefele erau un subiect a cărui fascinație se epuiza repede.

Se întrebă cîți dintre studioșii săi colegi – așezați în față – dormeau, și decise că trebuie să fi fost cam jumătate. Dormitul nu ar fi trebuit să fie o soluție rea, de altfel, numai că el nu putea cu nici un chip să doarmă. Făcuse prostia să se culce devreme aseară și acum era întru totul treaz – și perfect nefericit.

– Cu toate astea, zicea profesorul Dolohan, dacă nu ținem seama de infracțiunea asupra legilor probabilității care decurge din propoziția conform căreia absolutul pozitiv e mai puțin decît absolut pozitiv, acest fapt ne conduce...

Ura! Ieșind din ascunzătoare, musca era din nou la vedere! Cu un elan frumos, ea urcă vijiind pînă la tavan, unde se așeză puțin pentru a-și netezi aripile, apoi își reluă zborul descriind o buclă mare spre fundul clasei.

Dacă și-ar fi continuat drumul, cu siguranță că ar fi trecut pe sub nasul lui. Și chiar trecu! Shorty își întoarse ochii, apoi tot capul, pentru a o urmări din priviri. Musca se-ndepărtă... și...

Și nu mai era acolo. Cam la treizeci de centimetri la stînga lui Shorty, musca a încetat brusc să mai zboare, să mai zumzăie, să mai fie acolo. Nu era moartă, nu căzuse la pămînt, pur și simplu... dispăruse. Prin aer, uite-așa, la aproape un metru de podea, încetase să existe. Sunetul dispăruse în plină zumzăială. În liniștea subită, vocea profesorului părea mai puternică, dacă nu mai amuzantă.

– Prin actul creației, fondată pe o ipoteză contrară faptelor, noi creăm un ansamblu de axiome pseudo-reale care constituie, într-o oarecare măsură, o inversare a existentului...

Shorty McCabe, cu ochii fixați în punctul încare dispăruse musca, exclamă: „Drace!"

– Poftim? întreba profesorul.

– Îmi pare rău, spuse Shorty. N-am zis nimic. Mi-am... mi-am dres glasul.

–... prin inversarea existentului... la să vedem, ce spuneam? A! Da. Creăm baza axiomatică a unei pseudo-logici care ar putea da niște răspunsuri diferite tuturor problemelor. Prin asta vreau să zic...

Observînd că privirea profesorului l-a părăsit, Shorty își reîndreptă atenția spre locul în care musca încetase să mai zboare. Încetase, oare, să mai fie muscă? Vax! Trebuie să fi fost o iluzie optică. O muscă zboară repede. În răstimp de o secundă, o pierduse din vedere...

Cu coada ochiului se asigură că profesorul Dolohan nu se mai interesa de persoana lui, apoi întinse mîna spre locul aproximativ în care văzuse musca dispărînd.

Nu prea știa ce ar fi așteptat să găsească acolo, și - în situația dată – nu găsi nimic și nu simți nimic. Ceea ce era, de altfel, perfect logic. Dacă musca zburase în nimic, iar el, Shorty, nu simțise nimic întinzînd mîna acolo, faptul nu demonstra nimic. Cu toate astea era un pic dezamăgit. La ce s-ar fi putut aștepta? Oricum, nu la atingerea mușchiului care nu era acolo, nici să întîlnească un obstacol invizibil! Da, dar... ce i se întîmplase muștei?

Timp de un minut întreg, Shorty încercă să uite de muscă, urmărind expozeul profesorului. Era mult mai rău decît să-și pună întrebări pe seama muștei.

Pentru a mia oară se întrebă cum de putuse să comită timpenia de a se înscrie la cursul de logică 2B. Va avea parte de o notă eliminatorie, era sigur. În orice caz, pasiunea sa era paleontologia. Asta, asta-i plăcea! Un dinozaur e solid, îl poți diseca; un fel de-a zice, desigur. Dar logica 2B sau nu, ieăh! Mai curînd studiezi fosilele decît să asculți una trăncănind.

Privirea îi alunecă pe mîini.

„Drace!" exclamă el încă o dată.

– Domnule McCabe? – făcu profesorul.

Shorty fu de-a dreptul incapabil să răspundă. Își privea fix mîna stîngă, ale cărei degete lipseau. Închise ochii.

Profesorul avu un zîmbet profesoral: „Cred că prietenul nostru din ultima bancă a... hm.. a adormit. Dacă cineva dintre voi ar vrea să-și dea osteneala... "

Shorty se grăbi să-și ascundă mîna sub bancă. „Mă... mă simt foarte bine, domnule Dolohan. Îmi cer scuze. Ce anume spuneați?"

– Dar dumneavoastră?

– Eu? Nimic... mi se pare.

– Vorbeam, zise profesorul (adresîndu-se, slavă Domnului, întregii clase și nu lui Shorty personal) despre posibilitatea a ceea ce am putea numi imposibilul. Nu este atît de contradictoriu precum pare, cu condiția de a face bine distincția dintre imposibil și non-posibil. Acesta din urmă...

După ce verifică bine că nimeni nu-l spiona, Shorty își repuse mîinile pe masă. Mîna dreaptă era normală. Dar stînga... Închise ochii o bună bucată de vreme, apoi îi redeschise. Degetele mîinii stîngi lipseau în continuare. Cu toate astea, nu simțea nimic bizar. Își încordă mușchii ca pentru a-și îndoi degetele lipsă, și le **simți** îndoindu-se.

Totuși, putea să se uite mult și bine, ele nu erau acolo. Încercă să le atingă cu mîna dreaptă, dar mîna nu atinse nimic. Aceasta trecu în spațiul în care degetele sale ar fi trebuit să se găsească, fără ca nimic să o oprească. Cu toate astea, le putea mișca, le simțea. Cu adevărat. Lucrul ăsta i se părea foarte tulburător.

Tocmai întinsese mîna stîngă spre locul în care dispăruse musca. Deodată, ca pentru a confirma temerile sale, simți ceva atingîndu-i ușor unul din degetele care nu erau acolo. Acel ceva îl gîdila, ca și cum o muscă mare... Și acel ceva dispăru, ca și cum ea și-ar fi luat zborul...

Shorty își mușcă buzele pentru a înăbuși un al treilea „Drace!". Începea să-i fie frică.

Înnebunea? Sau... nu cumva profesorul avusese dreptate și el adormise? Cum ar putea ști? Ciupindu-se? Cu singurele degete de care dispunea, cele ale mîinii sale drepte, își ciupi pielea coapsei cît putu de tare. Treaba asta îl duru. Și tot nu dovedea nimic. Dacă ar fi visat că se ciupea, ar fi putut la fel de bine să viseze că-l doare, nu-i așa?

Întoarse capul pentru a privi spre stînga sa. Nu era nimic deosebit de văzut: culoarul dintre rînduri, apoi două mese goale, apoi peretele, fereastra, cerul albastru dincolo de geamuri.

Dar...

Privi spre profesor, care se ridicase și, cu spatele spre clasă, scria la tablă: „Fie «N», zicea, un infinit cunoscut și «a» factorul de probabilitate."

Shorty întinse din nou mîna stîngă, prudent, fără s-o piardă din ochi o secundă; cît să fie cu conștiința împăcată. O mai întinse un pic. Mîna dispăru. Își retrase în grabă brațul și rămase așezat fără să miște, lac de sudoare.

Înnebunise. Era singura explicație posibilă. Trebuie să fi înnebunit!

Din nou își mișcă degetele, le simți mișcîndu-se, cu totul și cu totul normal. Își păstrase toată sensibilitatea, kinezică și tactilă. Dar... Înclină încheietura mîinii spre masă și nu simți masa.

Aparent, mîna nu se afla la capătul încheieturii. Era cu siguranță pe undeva prin stînga, la un metru de sol, oricare ar fi fost poziția brațului sau a încheieturii. Și dacă s-ar fi ridicat dînd ocol clasei, mîna lui ar fi rămas **acolo**, invizibilă? Și dacă ar pleca **departe**, la mii de kilometri? Idee absurdă!

Dar mai puțin absurdă decît să aibă brațul pe masă și mîna la șaizeci de **centimetri** de el. Între șaizeci de centimetri și miile de kilometri, nu era decît o diferență de stadiu.

Mîna lui era într-adevăr acolo?

Apucă stiloul și, cu mîna validă, îl întinse pînă la locul aproximativ unde presupunea că se găsește cealaltă mînă a sa. Și efectiv, nu mai ținea decît jumătatea unui stilou. Îl ridică și lovi cu putere.

Simți lovitura pe dosul mîinii stîngi, proba era făcută! Luat prin surprindere, scăpă stiloul care dispăru. Nu căzuse pe jos. Nu era nicăieri. Un stilou de cinci dolari!

Iată că era îngrijorat din cauza unui stilou cînd, de fapt, își pierduse o mînă! Dar ce să facă?

Închise ochii. „Shorty McCabe, își zise, trebuie să gîndești logic la problema asta și să-ncerci să scoți mîna din... locul ăsta. Nu-ți poți permite să dai înapoi în fața fricii. Fără-ndoială c-ai adormit și visezi toată povestea asta, că dacă nu-i așa – atunci ai cam încurcat-o. Bine. Să fim logici. Alături se află un loc, sau un plan, sau un nu-mai-știu-ce, în care putem pune lucruri, dar pe care nu le putem lua înapoi...

„Habar n-ai ce se află de partea cealaltă, însă ceea ce este sigur e că mîna ta stîngă e acolo. Și că mîna ta dreaptă n-are idee de ceea ce face mîna ta stîngă, pentru că aceasta este aici în timp ce cealaltă este acolo, și că niciodată dreapta n-o să afle ce face... Ei! Shorty, oprește-te! N-ai nici un haz!"

Cu toate astea, **putea** face un lucru: să determine cu aproximație forma și dimensiunea acestui... acestei... în fine, chestiei care putea fi. Pe masă avea o cutie de agrafe. Luă una și o aruncă la treizeci de centimetri spre stînga, pe culoar. Dispăru fără zgomot.

Perfect. Mai aruncă una puțin mai jos, același rezultat. Apoi, avînd grijă să nu-și bage capul sub bancă, strecură o altă agrafă spre podea, lansînd-o ușurel; dispăru la douăzeci de centimetri de piciorul băncii. Mai aruncă și alte agrafe - în spatele băncii și în față. Spațiul acesta, dacă-l putem numi astfel, se întindea pe cîte cel puțin un metru în fiecare sens, aproape paralel aliniamentului băncilor.

Dar în sus? Mai aruncă încă o agrafă, care descrise un arc de cerc la cam doi metri înălțime - apoi dispăru. Încă una, aruncată și mai sus și mai în față, ateriză pe capul unei fete așezate la trei bănci în fața lui, pe stînga. Ea tresări ușor și-și duse mîna la creștet.

– Domnule McCabe, zise profesorul Dolohan cu severitate, aș putea să vă întreb dacă nu cumva cursul meu vă plictisește?

– Desigur că nu, domnule Dolohan. Eram doar...

– Am putut observa într-adevăr că tocmai făceați experiențe de balistică asupra naturii parabolei. O parabolă, domnule McCabe, este o curbă descrisă de un proiectil lansat în spațiu și care nu depinde decît de două forțe: elanul propriu inițial și gravitația. Aș putea acum să-mi reiau cursul sau preferați să veniți la tablă pentru a demonstra colegilor dumneavoastră natura mecanicii parabolice?

– Vă rog să mă iertați, domnule Dolohan. Voiam pur și simplu... Vreau să spun că-mi pare rău...

– Mulțumesc, domnule McCabe. Și acum... Profesorul se întoarse iar spre tablă: „Fie b gradul non-posibilității, în poziție cu c... "

Shorty fixă sumbru propriile... sau mai curînd **propria** mînă. Privi ceasul de perete și descoperi că lecția urma să se termine în cinci minute. Trebuia să facă ceva - și încă repede.

Își întoarse din nou privirile spre rîndul de bănci. Și din nou nu era nimic anormal de văzut. În schimb era o grămadă de lucruri care dădeau de gîndit: o duzină de agrafe, stiloul său cel mai bun - și mîna lui stîngă.

Acolo se afla **ceva**, era stabilit; ceva invizibil. Nu se simțea la pipăit, iar agrafele metalice nu făceau nici un zgomot pătrunzînd acolo. I se pot depăși limitele într-o direcție, dar nu și în cealaltă. Dacă ar duce acolo mîna dreaptă, poate că ar putea să-și atingă mîna stîngă, numai că în cazul ăsta cu siguranță că și-ar pierde și mîna dreaptă. Și în cîteva minute cursul se va fi terminat...

Toate astea erau prostii. Nu avea decît o cale cît de cît rezonabilă de acțiune. De cealaltă parte a acestui plan nu se afla nimic care să-i facă rău, nu-i așa? Atunci, de ce să nu intre cu totul acolo? Măcar s-ar regăsi întreg și nevătămat, nu?

Așteptă ca profesorul să se întoarcă iar cu spatele pentru a scrie la tablă. Apoi, fără să mai stea pe gînduri, mai ales negîndindu-se la nimic, Shorty se ridică și făcu un pas alături, pînă în mijlocul culoarului.

Luminile dispărură. Aproape că pătrunsese în obscuritate.

Nu mai auzea vocea profesorului, însă un zumzăit familiar îi aduse aminte de o muscă mare și albastră care descria cercuri uriașe în întuneric.

Își cercetă mîinile; erau acolo, amîndouă. Da, era acolo întreg, din cap pînă-n picioare. Dar de ce nu vedea nimic?

Nu departe de el se auzi un strănut. Shorty tresări, apoi întrebă:

– E cineva aici?

Vocea îi tremura puțin și spera din toată inima că, din moment în moment, se va trezi.

– Bineînțeles – spuse o voce. O voce puțin cam agresivă, chiar provocatoare.

– Ăăă, cine e?

– Cum adică, cine! Eu, bineînțeles! Nu mă vezi? Nu, desigur că nu, nu mă poți **vedea**. Uitasem. Ei, voi auziți ce zice tipul ăsta? Și mai pretind că sîntem nebuni, ei! Rîsul explodă în întuneric.

– Care tip? întrebă Shorty. Și cine zice despre cine că e nebun? Ascultați-mă, nu înțeleg...

– Tipul **ăsta** - reîncepu vocea. Profesorul. Tu nu-l auzi... A, da, uitasem, nu poți. De altfel, nu ai nimic de făcut aici. Ascultam explicațiile profesorului asupra a ceea ce li s-a întîmplat saurienilor.

– Cui?

– Saurienilor, imbecilule! Dinozaurilor. E complet țicnit individul! Și ei mai zic că noi sîntem așa!

Shorty McCabe simți subit o nevoie imperioasă de a se așeza. Bîjbîind, simți că în fața lui era o masă și avu certitudinea că în spate se afla un scaun liber. Înconjură masa și găsi într-adevăr un scaun liber. Odată așezat, zise: „Ascultați, domnule, pentru mine, toate astea-s chinezește. Cine zice despre cine că e nebun?"

– **El** spun că **noi** sîntem nebuni. Prin urmare, nu știi... Nu, într-adevăr, nu știi. Cine a lăsat să intre aici musca asta?

– Să-ncepem cu începutul, zise Shorty pe un ton rugător. Unde mă aflu?

– Ah! **Normalii** ăștia! exclamă vocea cu vivacitate. De îndată ce descoperiți ceva care iese din comun, vă și porniți să puneți întrebări... Bine, bine, așteaptă un minut și-ți voi răspunde. Omoară odată musca aia, dacă nu te deranjează.

– Dar n-o văd! Eu...

– Taci odată, lasă-mă s-ascult! De-asta am venit aici. A! Nu, e prea de tot! Le explică acum că dinozaurii au dispărut din lipsă de hrană, pentru că au devenit prea mari. Ce idee stupidă! Cu cît ești mai mare, cu atît ai mai multe șanse să găsești ce să mănînci; e evident, nu? Imaginează-ți ierbivore murind de foame în pădurile luxuriante, sau carnivore murind de foame în timp ce ierbivorele sînt alături! Și-apoi... Dar mă întreb de ce-ți spun toate astea. Ești un normal.

– Nu... nu înțeleg nimic. Dacă sînt normal, așa cum spuneți, dumneavoastră ce sînteți?

– Eu? zise vocea rînjind. Eu sînt **nebun!**

Shorty McCabe simți un nod în gît. Ce-ar fi putut răspunde? Nimic nu-l îndemna să-și contrazică interlocutorul invizibil cu privire la acest aspect.

În primul rînd, dacă ar fi putut auzi ce se întîmplă „afară", l-ar fi auzit pe profesorul Dolohan dizertînd asupra absolutului pozitiv, în timp ce vocea sau, mai curînd, vorbitorul (dacă exista cu adevărat) urmărea un curs asupra marilor saurieni. E imposibil să fi fost Dolohan: el era incapabil să facă diferența între un pterodactil și un sferoid.

De asemenea... „Au!" exclamă Shorty, care tocmai încasase o scatoalcă sănătoasă pe spate.

„Îmi pare rău, zise vocea. Musca asta blestemată se postase pe dumneavoastră. De altfel, am scăpat-o. Așteptați un moment, o să rotesc întrerupătorul și o s-o dau afară de-aici. Poate doriți și dumneavoastră să ieșiți?"

Deodată, zumzăitul încetă.

„Depinde, zise Shorty. Drept să spun, sînt prea curios să știu **de unde** voi ieși. Am impresia că am înnebunit, dar...

Traducere de Mara POPA

(continuare în numărul 38)

Isaac Asimov se dezvăluie

Cineva l-a întrebat odată pe Isaac Newton cum a reuşit să găsească soluţiile unor probleme pe care alţii le-au crezut impenetrabile. Răspunsul a fost: „Gîndind, gîndind, şi iarăşi gîndind asupra lor." Nu ştiu la ce alt răspuns ar putea oamenii să se aştepte. Este vorba aici de o concepţie romantică, cum că ar exista o aşa – numită inspiraţie pe care muzele, cîntîndu-ţi din harpă, o revarsă peste capul tău şi astfel treaba e ca şi terminată. Totuşi, asta e doar... o concepţie romantică. Unii oameni pot fi mai pricepuţi decît alţii în rezolvarea unor probleme şi au des idei bune; ei pot avea o imaginaţie mai vie, o cale mai eficientă de a întrezări urmările unor fapte. La urmă însă, cu toţii vor recurge la gîndire. Ceea ce contează este cît de profund poţi gîndi şi, foarte important, cît timp poţi gîndi în mod persistent, neîntrerupt. Există oameni strălucitori care nu produc decît foarte puţin, deoarece, după părerea mea, concentrarea asupra propriilor proiecte este neînsemnată; există, de asemenea, oameni mai puţin strălucitori care se pot închide în gînduri, pînă reuşesc în ceea ce şi-au propus.

Toate acestea îmi vin acum în minte din pricina unui prieten scriitor de literatură science-fiction a cărui muncă o admir enorm, care m-a întrebat în cursul unei conversaţii, oarecum stînjenit: „Cum îţi găseşti tu ideile?" Am observat imediat care era problema. Avînd unele dificultăţi la scris, s-a gîndit că poate şi-a pierdut îndemînarea de a „prinde" ideile, sau a ajuns la concluzia că nici n-a avut-o vreodată. După care a venit la mine. Oricum, eu am scris atît de mult încît ar trebui să nu mai am nici un fel de probleme în a găsi idei şi nu ar fi exclus să am chiar un sistem special care să poată fi folosit şi de alţii. I-am răspuns foarte serios: „Cum îmi vin ideile? Gîndind, gîndind şi iarăşi gîndind, pînă sînt gata să mă arunc pe fereastră." „Şi tu?" a spus, vizibil uşurat. „Bineînţeles", am zis. Avînd probleme nu dovedeşti decît un lucru: că eşti de-al nostru. Dacă a „prinde" ideile ar fi uşor, toată lumea ar putea să scrie. Eu pun, înainte de toate, gîndire serioasă în căutarea ideilor. O fac după un sistem propriu? Sau poate fără nici un fel de sistem, gîndind absolut la întîmplare?

Mă voi întoarce în timp, povestindu-vă ce s-a întîmplat în mintea mea înainte de a scrie ultimul roman, „Nemesis", pe care Doubleday l-a publicat în octombrie 1989 şi cred că ar fi util pentru cei care încearcă să scrie, ba chiar şi pentru cititori, să descriu preliminariile ce au dus la concretizarea romanului.

Totul a început în clipa în care editorul meu de la Doubleday, Jennifer Brehl, mi-a spus: „Isaac, aş vrea ca următorul tău roman să nu facă parte din nici o serie. Nu vreau să fie un roman al Fundaţiei, al roboţilor sau al Imperiului. Scrie unul complet independent." Am început să mă gîndesc şi iată în esenţă drumul pe care l-am parcurs:

Romanele Fundaţiei, Imperiului şi ale roboţilor sînt interconectate, avînd de a face cu un decor în care călătoriile stelare la viteze supraluminice sînt un lucru obişnuit. În nici unul dintre precedentele mele romane independente („Sfîrşitul Eternităţii", care vorbeşte despre călătorii în timp; „Zeii înşişi", despre contactul între universuri, şi „Călătorie fantastică", despre miniaturizare) nu veţi regăsi călătoriile interstelare.

De astă dată voi concepe un roman care să folosească un decor complet nou, mi-am zis. Să aibă tangenţă cu călătoriile interstelare, cu primele de acest gen. Mi-am imaginat imediat un Sistem Solar colonizat, un Pămînt în decadenţă, un număr mare de colonii pe orbită lunară şi pe asteroizi. Coloniile spaţiale le-am imaginat ca fiind ostile Pămîntului şi viceversa. Toate acestea mi-au justificat necesitatea dezvoltării călătoriilor interstelare.

Una dintre aceste colonii ar putea avea intenţia de a părăsi Sistemul Solar pentru a crea o societate complet nouă, profitînd de experienţa acumulată de-a lungul timpului de umanitate, evitînd astfel greşelile trecutului.

În regulă, dar spre ce se îndreaptă ele? Dacă vor avea un adevărat zbor interstelar, ca în Fundaţia, se vor putea duce oriunde, ceea ce ar implica prea multă libertate. Ar introduce prea multe posibilităţi şi prea puţine dificultăţi. Dacă umanitatea ar fi în faza de dezvoltare a zborului interstelar, ar putea urma un proces nu tocmai eficient, o colonie care încearcă să scape, să se îndepărteze de Pămînt, avînd o arie de mişcare destul de limitată.

Deci, spre ce direcţie se vor îndrepta? Destinaţia logică ar fi Alfa Centauri, steaua cea mai apropiată, dar fiind atît de logică este total lipsită de haz. Ce-aţi zice atunci de o stea de două ori mai apropiată decît Alfa Centauri? Ar fi cu mult mai uşor de atins. Dar de ce nu o vedem, dacă există? Explicaţia e simplă: este o pitică roşie foarte întunecată care, acoperită de un nor de praf cosmic aflat între noi şi mica stea, devine şi mai întunecată, trecînd neobservată. Apoi mi-am adus aminte că în urmă cu cîţiva ani au existat unele speculaţii cum că Soarele ar putea avea o soră îndepărtată, o pitică roşie, care la fiecare revoluţie ar trece o dată prin norul de praf, născînd comete care s-ar îndrepta şuierînd spre interiorul Sistemului Solar, producînd prin ciocnirea cu Pămîntul valuri periodice de extincţie a vieţii. Pitica roşie am denumit-o Nemesis. Personajele mele se vor îndrepta spre Nemesis care va da în final şi titlul romanului. Bineînţeles, în jurul ei nu veţi găsi neapărat o planetă favorabilă vieţii, dar eu voi căuta totuşi una. Voi obţine astfel o flexibilitate mai mare decît dacă aş fixa colonia pe orbită.

Următorul pas a fost găsirea unor condiţii necesare pentru ca o planetă să fie locuibilă; am inventat o planetă gazoasă de mari dimensiuni, cu un satelit asemănător Pămîntului, care ar putea fi locuită.

Faptul că Nemesis ar fi putut trece prin norul de praf cosmic era uşor de întrezărit. Am renunţat la această idee pentru că fusese des folosită, iar eu căutam ceva mai neaşteptat, mai surprinzător. Pînă la urmă am decis ca Nemesis să fie o stea independentă care s-a întîmplat să aibă o traiectorie relativ apropiată de Sistemul Solar, cu efecte gravitaţionale periculoase. Problema ar fi fost bună, dar aveam nevoie de o soluţie plauzibilă. E drept, mi-a luat ceva timp găsirea ei. Sorry, nu o voi dezvălui acum. Pentru a afla despre ce este vorba va trebui să citiţi cartea.

În continuare am avut nevoie de un caracter potrivit în jurul căruia să evolueze totul, care să formeze coloana vertebrală a romanului. Am ales o fată de paisprezece ani, cu unele însuşiri deosebite.

Pe urmă am avut nevoie de un punct de plecare. Mi-am propus să încep romanul prin intermediul personajului principal, punîndu-l în ipostaza de a întreprinde ceva care să demareze acţiunea. Am ales momentul, după care m-am aşezat la masă şi am început să scriu.

Desigur, aţi putea să-mi reproşaţi că nu am construit încă romanul. Tot ceea ce am este un cadru social, o problemă, soluţia ei, un personaj şi un punct de plecare. Cînd îmi construiesc detaliile acţiunii, intriga romanelor mele? O fac pe parcurs, dar nu fără puţină gîndire. În momentul în care am terminat lucrul la prima scenă, o am deja pe a doua în minte bine închegată, după care urmează a treia şi tot aşa de-a lungul celor nouăzecişipatru de scene care formează romanul.

Pentru a proceda în modul descris mai sus, trebuie să mă gîndesc la o scară redusă şi detaliată (ceea ce îmi va lua în jur de nouă luni). Trec totul în contul nopţilor nedormite şi a unei totale ignorări a vieţii din jur (incluzînd-o în acest tratament şi pe soţia mea, care nu scapă niciodată ocazia să-mi spună că ceva nu e în regulă cu mine atunci cînd mă vede adîncit în gînduri, privind în gol). Exclud astfel posibilitatea ca, după două treimi de roman gata scrise, să intru pe linie moartă. De fapt, se poate întîmpla şi aşa ceva, dar mie nu mi s-a întîmplat niciodată şi nici nu mă aştept la una ca asta. Concep întotdeauna scena următoare pe baza a ceea ce este deja scris şi nu iau niciodată în seamă vreo alternativă. Pur şi simplu nu am timp să iau totul de la capăt. Totuşi, nu vreau ca procesul descris să pară mai uşor decît este în realitate. Trebuie să luaţi în considerare, în primul rînd, aptitudinile mele naturale pentru scris şi experienţa dobîndită în peste jumătate de secol, care contează.

IAsfm, martie 1990
traducere de Bartalis MARTIN

Isaac Asimov
(1920-1992)

Dan PETRESCU

Noi membri, timpuri incerte

(urmare din numărul trecut)

Cosmologia greacă de după Platon şi Aristotel a fost informată de ideea perfecţiunii mişcării circulare faţă de aceea rectilinie; stoicii însă sînt cei care, în domeniul temporal, au susţinut necesitatea ambelor lecturi: cînd „în prezent le-avem pe toate", trecutul şi viitorul vin să contracte în acest unic timp care baleiază axa temporală, cînd „ce e val ca valul trece", prezentul e la infinit subdivizat în trecut şi viitor şi alungit în sensuri contrarii după „linia vidă" a Aion-ului. O dată cu creştinismul, timpul se deschide rectiliniu fiindcă, stă scris în cea de-a XII-a carte din **De civitate Dei**, ar fi absurd ca pasiunea christică să se reitereze.

În romanul Ceahlăului literaturii noastre este surprins momentul conflictului dintre infinitul Revenirii Identicului şi noutatea abia schiţată a apariţiei unui **altceva** sub forma creştinismului (care admite cel mult o singură revenire, **parusia**); acest conflict e mai întîi traductibil în discrepanţa dintre aparenţă şi esenţă - titlul capitolului XI este elocvent: „Subt strălucirea purpurei bizantine se vădesc lucruri nu tocmai bine-mirositoare", iar lui Kesarion Breb, ni se spune mai înainte, „ceea ce-i şopteau acei oameni vicleni despre Bizanţ era cu totul altceva decît priveliştea strălucită care se înfăţişa ochilor".

Revenirea în forme identice comandă şi alegerea prinţesei după canonul condurului, ca şi alegerea Varangilor după măsura armurilor; aceştia din urmă sînt, de altfel, educaţi spre a recunoaşte esenţa sub aparenţele-i schimbătoare, ei trebuind „să nu se mire cînd, subt semnele împărăteşti, se arată un obraz nou: căci la Bizanţ este năravi al schimbării fiinţelor, dar împăratul rămîne".

Imuabila esenţă însă, precum în exemplul citat, consistă, paradoxal, în imuabilitatea însemnelor exterioare, a aparenţelor deci, ceea ce dă o primă indicaţie asupra locului în care noua religie va deschide o breşă; de altminteri, faptul că al XXXIII-lea Dekeneu este conştient că „va fi cel din urmă slujitor al muntelui ascuns", cuvinte cu care romanul se încheie, este absurd din perspectiva repetabilităţii impuse de Veşnica Revenire. Totuşi, romanul se deschide sub regimul pronumelui de identitate („În August 1926, profesorul nostru a organizat caravana ca şi-n ceilalţi ani, cu **aceiaşi** oameni şi **aceleaşi** animale...", s.n.), ceea ce ne îndeamnă să căutăm în desfăşurarea sa corolariile necesare credinţei în Eterna Reîntoarcere, adică **metempsihoza** şi **profeţia**; prima o vom afla sub forma ironică a convorbirii dintre Breb şi kirie Agatocle, căruia Egipteanul îi spune: „Cred că şi-n altă viaţă te-ai îndeletnicit cu cărnurile. Le pîndeai poate în preajma acelor mari măcelari care sînt leii - şi erai un şacal gras."

Cît despre profeţie, posibilă graţie epuizării cîmpului epistemic în rotaţia ciclică a Veşnicei Reîntoarceri, la fel ca şi anamneza (şi fiind, de fapt, o anamneză aplicată viitorului care, ne amintim, se configurează a trecut), ea se produce în finalul romanului, o dată cu stingerea bătrînului mag: „Candela Bătrînului mai luci atît cît era necesar Egipteanului să-i afle prorocirea asupra neamurilor acestui pămînt. Căci, precît prevedea el, avea să vie asupra lor din răsărit duh de destrăbălare şi spaimă."

În sfîrşit, ca şi la Nietzsche, Eterna Reîntoarcere mai presupune şi o „morală a **durităţii**", realizabilă prin purgarea de pasiuni: este chiar ultimul stadiu al iniţierii lui Kesarion Breb, îndeplinit la Bizanţ prin renunţarea la Maria de la Amnia (nu fără o umbră de sugestie a castrării, căci **breb** înseamnă **castor**...). Dar, în mod semnificativ, Breb îşi sacrifică iubirea terestră în maniera kierkegaardiană, spre a o eterniza, în spiritul simetriei inverse a creştinismului, pentru care Regatul nu poate fi de pe această lume (aceeaşi simetrie inversă este caricată în figura cuviosului Filaret, bunicul Mariei, care dădea totul de pomană, săracindu-se voluntar în această lume, ca să-şi cîştige în cealaltă o bogăţie veşnică). Oricît, aşadar, am vrea să credem o dată cu bătrînul mag în subzistenţa tradiţiei în noua religie, o noutate frapantă se produce, înlesnită de întredeschiderea pe dimensiunea temporală a circuitului Monotonei Reluări: pasiunea christică, **primultim** eveniment, sparge labirintul circular; iar parusia, singura repetiţie permisă de creştinism, instituie acel „paradoxe de la deuxieme-premiere fois", despre care Jankélévitch nota că nu e „un miracol excepţional, ci o experienţă a vieţii cotidiene".

Ne-am putea întreba de ce Sadoveanu ne prezintă, cu măiestria-i artistică obişnuită, creştinismul drept noutate într-un imperiu prin excelenţă creştin, cum a fost acela bizantin, şi asta la aproximativ un mileniu de la apariţia „noii" religii; dar e mai bine să nu cercetăm aceste legi, după cum ne consiliază un alt mare clasic al nostru, şi să facem din această lejeră inadvertenţă un motiv în plus pentru a-l prenumăra printre proto-SF-işti şi pe fostul Mare Maestru al Lojei masone de la Iaşi.

Un penultim punct pe ordinea de zi ne impune cîteva consideraţiuni despre două premii Nobel care au recompensat şi acreditat ceea ce se cheamă **paradoxul timpului pe dos**: Paul Adrien Maurice Dirac a imaginat acel stadiu al materiei în care poate exista o energie total negativă; s-a ricanat, spunîndu-se că asta seamănă cu povestea acelei dame care a urmat atît de riguros cura de slăbire, încît atunci cînd intra în baie, apa din cadă scădea; Niels Bohr a pretins că teoria lui Dirac e excelentă pentru capturarea de elefanţi: e suficient s-o afişezi la locul unde pachidermele vin de regulă să se adape şi, în momentul cînd ele, inteligente fiind, rămîn încremenite la lectură, pot fi lesne prinse, legate etc. Dar, de la acestea plecînd, un alt Nobel pentru fizică a fost decroşat de Feynmann, pentru aşa-zisele particule care parcurg timpul în sens invers: „plecarea" unui pozitron (masă egală cu aceea a electronului, dar sarcina electrică pozitivă), spune savantul, echivalează cu „sosirea" unui electron care a luat-o în răspărul timpului; cu alte cuvinte, dacă-l lansăm astăzi, l-ar recepţiona Ştefan cel Mare. De aici pînă la a considera că de fapt toţi electronii sînt un singur electron aflat simultan într-un număr fantastic de locuri nu mai e decît un pas, pe care l-a făcut un oarecare Leighton; nu trebuie însă să uităm că această ubicuitate fusese încercată de Corson, eroul lui Gérard Klein din **Seniorii războiului** - şi afirmată net de neognosticii de la Priceton prin pana vulgarizatorului doctrinei lor, Raymond Ruyer: „Nous sommes vivants depuis le commencement du monde"!

Paradoxul gemenilor m-ar obliga în continuare să iau în seamă un anumit pasaj din **1001 de nopţi, Moara lui Călifar** de Galaction, mai multe nuvele de Mircea Eliade **(Douăsprezece mii de capete de vite, La ţigănci)**, inclusiv demonstraţia pe care Vishnu i-o face ascetului semidivin Narada, la cererea expresă a acestuia, curios cum se afla el de a pătrunde secretul Mayei - poveste pe larg narată de Zimmer, destul de recent tradusă şi în moldo-vlahă şi figurînd şi în romanul lui Eliade **Noaptea de Sânziene**; voi preferea să plec tot de la Borges însă ca să-i întăresc poziţia lui Eliade în **fandom** (unde Florin Manolescu l-a introdus, deja, timid): ereziarhul de la Buenos Aires face undeva o aluzie la fabula care spune că există în lume tot timpul 36 de înţelepţi, **Lamed Wufniks** porecliţi ei, ce nu se cunosc unul cu altul, dar care, în secret, susţin universul; imediat mi-a venit în minte, citind acestea, legendara Shambala de care e vorba în **Secretul doctorului Honigberger**, unde, tot aşa, un număr neprecizat de înţelepţi stau şi meditează în scop de a contrabalansa prin exerciţiu spiritual imbecialitatea materialistă a lumii; or, iată că o mărturie mai apropiată (**Secretul**... e din 1940), din 1977, face din Shambala un teritoriu ufologic: această - eventual - insulă nefiind localizabilă geografic, iar, pe de altă parte, diverse texte susţinînd că ea este abordabilă prin zbor, nimic mai simplu ca Andrew Thomas să strecoare o sucupă volantă între noi şi magicul tărîm; articolul său, publicat în revista **Mundo desconocido**, nr. 10/martie 1977, Barcelona, sub titlul **Enigmas tibetanos: Shambala, oasis de luz**, se termină imparţial prin diseminarea a două ideologeme simetrice: cu recurs la **Our Flag**, de Campbell, se aminteşte de un misterios „profesor" care i-ar fi ajutat pe Franklin şi pe Washington să creeze Statele Unite, ocultul personaj fiind un „mesager special " al Shambalei, iar cu recurs la **International Life** (nr. 1/1965, Moscova), se afirmă că un mesaj de salut ar fi sosit din aceeaşi Shambala pe adresa recent formatei Republici a Sovietelor.

Ne întoarcem însă la lectura ufologică a lui Andrew Thomas: este ea permisă? E adevărat că Eliade vorbea de **zbor** ca modalitate de acces în acest **topos atopos**, dar el preciza imediat sensul simbolic: „... **zborul** înseamnă în limbaj simbolic şi secret capacitatea omului de a transcende lumea simţurilor şi, deci, de a avea acces în lumile nevăzute." Fie-ne, deci, finalul conţinător al acestei seminţe de discordie: putem oare admite o interpretare **literală** a zborului înspre Shambala?

Bibliografie selectivă, dar alfabetică

1. Blaga, L. – **Zări şi etape**, EPL, 1968
2. Borges, J.L. – **Enquêtes**, Gallimard, 1978
3. Culianu, I.P. – **Un temps a l'endroit, un temps a l'envers...**, in Colloques internationaux du CNRS, nr. 604.
4. Deleuze, G. – **Logique du sens**, Minuit, 1977
5. Felman, Sh. – **La folie et la chose littéraire**, Seuil, 1978.
6. Freud, S. – **Scrieri despre literatură şi artă**, Univers, 1980
7. Guénon, R. – **Les Etats multiples de l'être**, Véga, 1932
8. Jankélévitch, Vl. – **Le Je-ne sais-quoi et le Presque-rien**, Seuil, 4 vol., 1980
9. Jankélévitch, Vl. – **Le Pur et l'Impur**, Flammarion, 1978
10. Kernbach, V. – **Dicţionar de mitologie generală**, Albatros, 1983
11. Klossowski, P. – **Nietzsche et le cercle vicieux**, Mercure de France, 1978
12. Klossowski, P. – **Un si funeste désir**, Gallimard, 1980
13. Kojeve, Al. – **Essai d'une histoire răisonnée de la philosophie paienne**, tome I, Gallimard, 1968
14. Merleau-Ponty, J. – **Cosmologia secolului XX**, ESE, 1978
15. Ortega y Gasset, J. – **La Révolte des Masses**, Stock, 1937
16. Rougemont, D. de – **L'aventure occidentale de l'homme**, Albin Michel, 1957
17. Ruyer, R. – **La Gnose de Princeton**, Fayard, 1978
18. **Science & Vie**, no 695/août 1975
19. Sextus Empiricus – **Opere filozofice**, vol I, Ed. Acad. RSR, 1965
20. Zamiatine, E. – **Nous autres**, Gallimard, 1929

– Sfîrşit –

Francis VALÉRY

Lumea Nouă

Francis Valéry este unul din reprezentanţii de seamă ai science fictionului francez de astăzi. Susţin această afirmaţie textele lui, apărute în antologii prestigioase atît în Franţa (la Gallimard şi J'ai Lu), cît şi în S.U.A. (unde Robert Silverberg l-a inclus în prestigioasa antologie Universe), şi care i-au adus două premii Rosny-Aîné, în 1989 pentru Bumple TM şi 1990 pentru Les Voyageurs sans Mémorie. Primul său roman, L'Arche des Rêveurs (1991) a fost bine primit, ca şi culegerea La nuit, tous les martiens sont verts (1991), semnată cu pseudonimul Kevin H. Ramsey, pe care nu-l foloseşte „decît în Franţa, din motive editoriale", cum îmi scrie el. E şi editorul unei importante publicaţii din cadrul genului: „Klaatu". Schiţa de faţă deschide o istorie a viitorului, în care se încadrează unele din povestirile lui, precum şi romanul.

...Sus, un disc de aur luminescent. Puţin neclar, dar străpunge ceaţa şi întunericul şi animă ecranul de zăpadă topită. Uit, pentru o clipă, frigul. Trei minute întîrziere; mai nimic. Trei minute, Dumnezeule! 18:13 în loc de 18:10. Dacă şi trenul... Gheaţa aproape a acoperit şoselele. Sînt un şofer întîrziat, cu o maşină rece, înecată, blocat în oraşul din vale, lipsit de circulaţie, obligat să urc kilometrul de coastă pe jos, ajutîndu-mă cum pot, agăţîndu-mă de ziduri, panouri de semnalizare, asperităţi, profiluri de metal ce blochează obloanele, portierele cîtorva vehicule oprite, cu roţile îndreptate spre trotuar. La capătul unei străzi, un fier forjat care se pretinde balcon, dar nu există nimic, doar neantul. „Dacă aţi fi văzut frumuseţile de muşcate pe care le-am avut vara trecută! Ah, cine s-ar fi gîndit că vom avea o iarnă aşa de aspră. După secetă, totuşi..." „la te uită, soţul meu, iar eu... " Trei minute. Şi am rămas blocat aici. Sue şi băieţii mă aşteaptă. Imbecilul de mecanic. „Nu-i gata, domnule Roberts. Îmi pare rău, am avut mult de lucru, dar în seara asta, promit. Sau mai bine treceţi mîine dimineaţă. Nu va fi nici o problemă". Nici o problemă. Aşteptînd, mă văd condamnat să iau un tren de periferie. Pe care l-am pierdut de trei minute. La naiba cu zăpada. La naiba cu gheaţa. Trei minute întîrziere. Ora 18:13 în loc de 18:10. La dracu!

Mi-e puţin frig.

Contact contact.

Formă de viaţă primitivă.

Gîndirea este limitată la un organism colectiv central. Stare de semi-conştienţă.

Contact asigurat. Mai multe nivele ale conştiinţei.

„... o zi mare, bătrîne. Proiectul tău a fost reţinut." N-am simţit niciodată atîta fericire. „La vîrsta ta, împovărat de serviciu, sper că... " „Felicitări, domnule Kevin!" „Mulţumesc, Patty!" „Ah, Roberts! Bine că te-am găsit. JP vrea să te vadă imediat." Judith Peterson: creierul laboratorului. „Trebuie să-mi detaliezi totul, dragă Kevin. Şi să stabileşti un buget de perspectivă fără restrîngeri. Cere mult pentru că vei primi, oricum, puţin de tot." „Bine, doamnă. Şi pentru... " „Mai tîrziu, dragă Kevin, mai tîrziu." „Se pare că se culcă cu doamna Peterson! Ce spui! Fără asta proiectul lui... " „Taci..." „Bună, Roberts. Am aflat de velierul tău. Felicitări, bătrîne. Complimentele mele!" „Mulţumesc, Ron." „Nu veniţi într-o seară să cinaţi la mine?" „Să vorbesc cu Sue, bine?" „Excelent. Va fi o seară minunată! Te las, bătrîne. Munca, munca. Intru la JP şi, ştii doar, nu-i plac deloc întîrzîaţii... " Velierul e un proiect extraordinar. Mai mult de un miliard de dolari. Doar punerea pe orbită a unui laser greu şi construcţia unor lentile Fresnel... „Nu eşti niciodată acasă." Reproşează Sue. „Mai încet, copiii... " „Lasă copiii, Kevin. Ba nu, să vorbim despre copii. Crezi că e bine pentru ei să-şi vadă tatăl numai o duminică dimineaţa pe lună? N-ai fost acasă nici la aniversarea lui David." „ Ştii bine de ce..." „Ştiu doar că fiul tău a împlinit opt ani în sîmbăta aceea şi că tu nu erai prezent." „Toată lumea poate pierde un tren." „Devii un străin pentru propria ta familie." „Să nu exagerăm, Sue. Copiii..." (...) „Un proiect extraordinar, domnule Roberts. Şefa a reuşit să-l claseze prioritar. Bugetul va depăşi un miliard!" „Da, e o sumă." „Credeţi că vom descoperi ceva?" „Nu ştiu, Philip. Doar trimiţînd velierul aşa departe şi recuperîndu-l şi facem o treabă grozavă. Chiar dacă nu găsim nimic... " „Totuşi, există emisiunile." „Da, e o speranţă..." „Cum credeţi că arată ei? Soţia mea spune că poate sînt acoperiţi de păr sau de solzi sau că trăiesc în mediu lichid. Poate în bere!? Ha, ha! Cel puţin să aibă aripi sau şase picioare sau trei perechi de ochi! Ce părere aveţi, ca savant?"

Contact contact. Nivel mai îndepărtat al conştiinţei..."/ .../"...

„N-au modificat emisiunea deloc. Nimic altceva. Există o mie de interpretări, Roberts. Teorema lui Pitagora este una dintre ele!" „Totuşi, n-o puteţi considera o emisiune aleatorie." „Ascultă, Roberts, nimic nu ne mai îndreptăţeşte să botezăm emisiunea asta mesaj şi să ne pronunţăm pentru un mesaj structurat." „Dumnezeule, dar ce mai vreţi?" „Un răspuns. Ne trebuie un răspuns." „Dar ştiţi bine că nu putem spera să primim un răspuns înainte de opt ani." (...) Trei minute întîrziere, Dumnezeule. Trenul ăsta blestemat a plecat fără mine. „Ai promis, Kevin. Ai promis să fii aici pentru copii." „Sue, te rog. Eu..." „Nu mă interesează explicaţiile tale. De data asta s-a sfîrşit. Înţelegi, Kevin? Oh, Doamne." „Vreo problemă, domnule Roberts? Păreţi abătut. Spuneţi-mi dacă mă amestec în ce nu mă priveşte, dar..." Trei minuţele...

„Eşti prea bătrîn, Kevin. Nu poţi să te îmbarci în galera asta. Călătoria dus-întors va dura cel puţin douăzeci şi cinci de ani tereştri." „La naiba, nu eşti bătrîn la treizeci şi cinci de ani. Şi apoi, voi hiberna aproape tot timpul." „Am aflat de Sue, Kevin. Îmi pare rău." „N-am nimic de pierdut, John.

File din istoria modernă a literaturii SF anglo-saxone

9. Începînd cu iulie 1920, decăderea revistelor **Munsey** se accentuează iar **Argosy** şi **All-Story Weekly** sînt obligate să fuzioneze. Sub acest dublu titlu a apărut, în mai şi iunie 1921, romanul **The Blind Spot**, care a avut un real suces la acel timp. Autorii erau Austin Hall şi Homer Eon Flint; ei au fost, alături de Francis Stevens, printre primii care au utilizat ideea universurilor paralele în SF-ul contemporan. „Punctul orb", care a dat titlul romanului, este locul de trecere între două universuri; un individ ciudat, un om de ştiinţă, precum şi alte personaje. Urmează o aventură lentă, complicată şi dificil de lecturat pentru un cititor din zilele noastre, dar care s-a bucurat de succes în anul 1920. Începînd cu 1932 apare şi o continuare, purtînd titlul **The Spot of Life**, publicată în **Argosy** şi semnată doar de Austin Hall, deoarece Homer Eon Flint murise violent în circumstanţe la fel de misterioase ca şi în romanele sale. A fost găsit împuşcat în portbagajul maşinii unui cunoscut gangster al anilor '30. Misterul nu a fost elucidat nici pînă astăzi.

În 1923, **Argosy All-Story Weekly** publica un nou roman al lui Abraham Merritt, pe cît de scurt pe atît de bun, **The Face In The Abys**. Influenţa lui Francis Stevens este netă în această aventură în care începutul aminteşte frapant de **The Citadel of Fear**. În munţii peruani, Nicholas Graydon împreună cu trei prieteni întîlnesc reprezentanţii unei civilizaţii misterioase, Yu-atlanche. O tînără de-o rară frumuseţe, Suarra, este prinsă de unul din tovarăşii lui Graydon care încearcă să o violeze. Acesta se opune şi cîştigă inima domnişoarei. Conduşi de aceasta, care le asigură şi protecţia Mamei-Şarpe, cei trei pătrund în valea interzisă unde sînt vînaţi de-o creatură cu cap uman şi corp de păianjen. Urmărirea are loc în timp ce cei patru încearcă să se salveze călărind cîţiva dinozauri. Făpturi invizibile îi atacă pe tovarăşii lui Graydon, transformîndu-i în larve, doar el fiind admis într-o peşteră unde se găseşte un puţ fără fund. Pereţii peşterii seamănă cu o faţă umană pe care se preling lacrimi de aur. Tovarăşii lui Graydon sînt aduşi aici şi transformaţi în statui de aur, în timp ce şi el este atras irezistibil de „the face in the abys". Un şarpe i se încolăceşte în jurul picioarelor, oprindu-l şi distrugînd în acest fel vraja. Mama-Şarpe s-a ţinut de cuvînt şi l-a salvat pe alesul inimii frumoasei Suarra. Graydon părăseşte valea revenind într-un sat din munţii Anzi, povestindu-şi aventura chiar scriitorului. Iată descrierea extraordinarei feţe: „Faţa îl privea din partea cealaltă a peşterii. Ochii fiind la acelaşi nivel cu ai lui. Lipsită de corp, îşi sprijinea capul chiar pe solul cavernei, fiind sculptată chiar în stînca neagră a pereţilor... Fiind în acelaşi timp faţa omului şi a diavolului. Luciferiană, arogantă, fără credinţă şi lege. Era colosală, mai mare de 45 de metri în lăţime, de la o ureche la alta, trecînd dincolo de marginea prăpastiei, ca şi cum încerca să asculte... În trăsăturile feţei se putea citi secretul setei eterne a omului pentru aur. Aviditatea şi avariţia erau gravate pe această faţă, ca şi ticăloşia şi hoţia. Chemarea aurului era ceea ce dăduse voce pietrei. Aceasta promitea, atrăgea, ameninţa, poruncea!"

Abraham Merritt povesteşte reîntoarcerea lui Nicholas Graydon în valea interzisă Yu-atlanche în urmarea acestui roman, **The Snake Mother**, care a apărut în anul 1930, şi despre care vom discuta mai tîrziu.

1924 a fost un an bun pentru **Argosy**, acesta aducînd trei romane interesante de Ray Cummings, Abraham Merritt şi al unui nou venit, Ralph Milne Farley. **The man who mastered time**, semnat de Cummings, se înscrie pe linia lui **The Girl in the Golden Atom**. Întîlnim în paginile sale pe savantul Rogers şi pe fiul acestuia, Ludo, Bancherul, Chimistul, Doctorul şi un Foarte Mare Om de Afaceri. Familia Rogers au inventat un televizor temporal care permite vizionarea viitorului. Astfel ei pot urmări pe micul ecran viitorul Statelor Unite, dealtfel foarte inspirat din opera lui Wells, cu sfîrşitul civilizaţiei în marile metropole americane. Soarele aflat

Proiectul acesta e toată viaţa mea." „Toată viaţa ta! Cum poţi să vorbeşti astfel? Dar puştii tăi?" „Sînt un străin pentru ei. La întoarcerea mea vor avea vîrsta pe care o am eu acum. Sau aproape. Crezi că-mi vor spune... Oricum, nu mi-au spus niciodată tată." „Toată viaţa ta!" „Roberts, JP vrea să te vadă."

Contact contact. Stare de semi-conştienţă artificială.

... mi-e puţin frig.

O formă de viaţă foarte primitivă. Carbon carbon.

Sistem de deplasare cu ajutorul unor suporturi fizice.

Propulsie fotonică. Arhaică.

Nu ar putea suporta condiţiile. Prea fragil.

... prea fragil. Mi-e puţin frig. **„Solar Sail!** - cea mai mare realizare a omenirii de la descoperirea Americii! Ha, ha, ha"... „Aici Reginald Bretnor." „Pentru canalul CBS, profesorul Roberts se va afla în studiourile noastre ca să răspundă la..." „Vedeţi, inelul exterior al velierului se va desprinde - folosesc intenţionat termeni uşor de înţeles de către ascultători - şi va depăşi din ce în ce mai mult cabina. Înţelegeţi? Cea..." „mai frumoasă realizare omenească! La fel ca America în 1490!" „E simplu. Totul se va petrece ca şi cînd un al doilea laser ar fi fost plasat, în prealabil, pe orbită, în jurul Proximei Centauri! Raza fotonică, reflectată de inelul exterior, va decelera velierul pînă la faza de întîlnire." „O mie de miliarde de microcircuite pentru creşterea conductivităţii, înţelegeţi? O reflexie maximă a protonilor... " „O acceleraţie mai mare de 115 ori decît cea a Pămîntului, însă sistemul este foarte diferit. Un om n-ar putea să o suporte." Trei minute, Dumnezeule. Sue, de ce m-ai părăsit? „Un laser? Pentru prototip, da. Noi utilizăm aici un sistem diferit, a cărui principală piesă este un laser orbital de 65 gigawaţi. Mai puţin rapid? Desigur, dar e în strînsă legătură cu masa utilă. Trimitem cinci tone de material şi un pasager."

Dumnezeule, de ce o fi atît de frig?

Contact contact.

„Chiar cu o acceleraţie foarte slabă, 0,36 m/s^2, noi... " „4% din gravitaţia terestră, la această distanţă vom atinge 11% din viteza luminii." „ E ceva! Cunoaşteţi istoria gemenilor lui Langevin!" Trei minute, trei minuţele... „Sistemul lui Fresnel nu pune nici o problemă tehnică. Va fi amplasat între orbitele lui Saturn şi Uranus. Cu un diametru mai mare de doi kilometri. Teoretic, un velier fotonic poate explora sisteme planetare aflate la o depărtare de douăzeci - treizeci şi cinci ani-lumină. Proxima nu e decît la 4,3 ani-lumină."

Contact contact.

Dumnezeule! În ziua cînd a sosit al doilea mesaj, Philip a intrat în laborator ca un nebun. Philip: „Profesore, profesore!... " Am înţeles imediat. Doamna Peterson era deja la Centrul de Transmisie. „Ai avut dreptate, dragă Kevin. Un mesaj structurat: decodat, dă valoarea lui π pînă la a mia zecimală. O emisiune în buclă. Inutil să aşteptăm răspunsul la mesajul nostru. Domnilor, la drum, spre stele!" „Da, de la Casa Albă. Însuşi Preşedintele. În direct... "

„Comunicăm cu o altă inteligenţă, aflată la capătul spaţiului. Speranţele noastre sînt transformate în certitudine. Primul secretar. Cooperarea totală cu europenii şi Centura Pacificului. O ştire mare, într-adevăr: plecăm! În douăzeci şi patru de luni. Botezat **Sun Beaver... "**

Contact?

Prea fragil.' Formă biologică aflată într-o stare de viaţă încetinită. Nu supravieţuieşte fără suportul material.

Primitiv. Supravieţuirea lui poate fi foarte lungă. Acum doarme. Cîteva visuri.

Contact?

... „Repet: vela exterioară nu s-a desprins. Velierul n-a putut să-şi înceapă faza de decelerare. Ştiu că nu veţi primi acest mesaj decît peste patru ani. (...) Aici Roberts. Confirm eşecul misiunii. Vela exterioară nu s-a desprins. Am plasat velierul pe orbită în jurul Proximei şi mă întorc în cutia mea. Pe mai tîrziu poate... "

Ajunşi pînă la un sistem rudimentar de propulsie. O specie combativă. Sfîrşitul contacţtului .

Traducere şi prezentare de Florin Leodor DĂNILĂ

Titlul original: Nouveau Monde. Apărută în antologia SFazendasia, editată de Micky Papoz cu prilejul Convenţiei Naţionale Franceze de Science-Fiction din 1991. Copyright Francis Valéry, 1991. Copyright pentru traducerea românească, F.L.D., 1993

COMPACT DISC INTERACTIV

Pe un CD-I sînt stocate, sub formă numerică, sunete stereo de înaltă calitate, texte, grafici (imagini) fixe sau animate, şi chiar video. Dar mai cu seamă, cu CD-I-ul, nici vorbă ca spectatorul să rămînă pasiv: el este cel ce va „pilota", va alege informaţiile sau imaginile pe care le doreşte.

Posibilităţile vor creşte şi mai mult prin apariţia mai multor extensii. Ca CD-foto conceput de Philips şi Kodak şi pe care se pot stoca clişee cu o definiţie remarcabilă. CD-laraoke (sau maşina de cîntat), care-ţi permite exersarea cu acompaniáment muzical (produs de JVC). Cartuşul **„full motion video"** care introdusă în decodor oferă 75 de minute de video pe ecran pe disc. Sau cartea electronică, prezentată recent de Sony. În plus CD-I e compatibil şi cu vechile CD audio clasice.

Autorii care au publicat în nr. 21;33 sînt rugaţi să vină la redacţie pentru a-şi ridica drepturile băneşti.

Abonaţi-vă la Jurnalul S.F.!

în răcire nu mai este decît un disc roşu luminînd slab un teritoriu deşertic şi polar, fostul New York. În timpul vizionării, Ludo zăreşte o tînără preafrumoasă, de aproximativ 16 ani (pe care aflăm mai tîrziu că o cheamă Azeela), ţinută ca prizonieră de barbari. Îndrăgostit de ea, el decide să încerce aparatul de transfer temporal, inventat de tatăl său, lansîndu-se într-o călătorie în viitor. Puţin mai tîrziu, tatăl şi prietenii lui primesc o lungă scrisoare de la el în care descrie cum a fost el însuşi capturat, apoi evadarea împreună cu Azeela. Aflat într-o situaţie critică, Ludo cere ajutor. Doar tatăl şi unul din prieteni, George, îşi asumă un asemenea risc. Urmează un adevărat roman de aventuri în care „Anglesi" (descendenţi ai americanilor contemporani), adunaţi în jurul tatălui lui Azeela, luptă contra „Nothsilor". Sosirea celor trei oameni din trecut este hotărîtoare pentru soarta războiului, recompensa constînd în două neveste transportate în timpul nostru, Azeela pentru Ludo şi Diane pentru George. Romanul, cu toate că este mult mai vioi decît **The Girl In The Golden Atom**, este mult inferior pretenţiilor literare şi filosofice ale lui Cummings, copios inspirat din H.G. Wells, reuşind doar o excelentă povestire aventuroasă pentru adolescenţi.

The Ship Of Isthar este una din cele mai bune opere ale lui Merritt, originală prin concepere şi tratarea ideii, evoluantă, erotică, pasionantă. John Kenton primeşte, de la un prieten

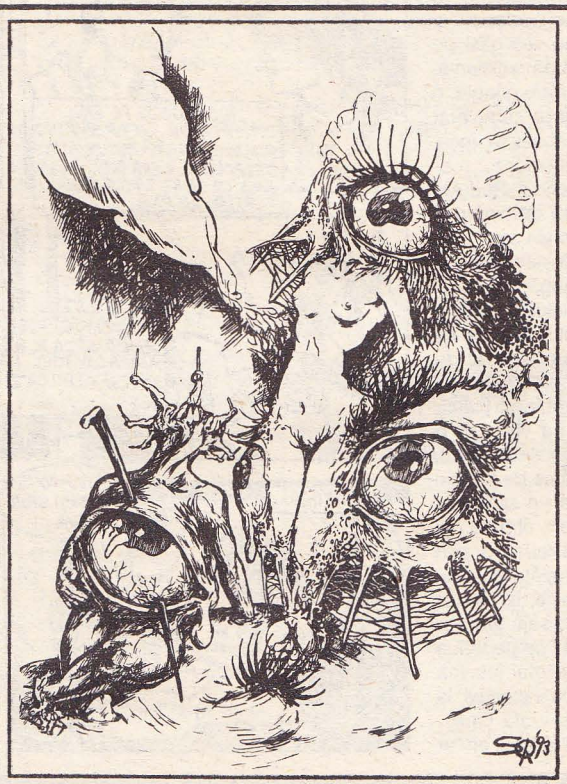

arheolog, un bloc descoperit în ruinele Babilonului şi care, după caracterele cuneiforme inscripţionate pe el, datează din perioada regelui Sargon d'Akkad, aproximativ şase mii de ani în urmă.

Kenton, cu o lovitură de ciocan abilă, sparge blocul în două, descoperind în interior o sculptură reprezentînd o corabie. Pe punte se află mici figurine, asemănătoare jucăriilor, care nu au mai mult de patru centimetri înălţime. Kenton este literalmente înghiţit de magia degajată de vasul lui Ishtar, fiind purtat prin timp şi spaţiu, şi adus în cîteva clipe alături de echipaj, pe puntea navei. La reîntoarcerea în camera sa - călătoria durînd doar cîteva fracţiuni de timp - Kenton descoperă cu stupefacţie că poziţia figurinelor - jucării care ornau puntea corabiei în miniatură era modificată. Ea corespundea aşezării reale a echipajului, aşa cum îl văzuse în timpul pasagerei vizite. Fascinat de acest mister, Kenton nu încetează să urmărească corabia şi în scurt timp este din nou atras la bord pentru a fi capturat de un grup de tinere încîntătoare, conduse de o divină frumuseţe. Aceasta nu este altcineva decît Sharane, preoteasa lui Ishtar. Cu ocazia acestei vizite, Sharane îi povesteşte istoria fantastică a vasului pe care se afla... Dar urmarea în numărul viitor al serialului nostru.

Nicolae C. ARITON

(va urma)

Lucius SHEPARD

Aşa cum se întîmplă uneori

Tipii care-s pe felie zic că nu se poate vorbi despre muzică, şi eu cred că voi chiar că n-aţi putea s-o descrieţi sau explica. Dar să vorbeşti despre ea...? Ce dracu', fac asta tot timpul şi nimeni nu mă ia la mişto că mănînc rahat, dacă nu-i cazul. De obicei, eu vorbesc despre chestia care se întîmplă uneori, cînd muzica iese aşa de legată şi puternică, încît te fură şi te duce acolo unde nu te-aştepţi. Cum s-a-ntîmplat într-o seară la Village Vanguard cu Papa John Duvall şi Trupa, adică Craig Reitz (băiatu') pe droguri şi chitară, Sammy Baker la tobe, Malo (şi-atît) basul şi Eddie DiMassa la clape.

Eddie e tipul care nu merge cu restul. Nu pentru c-ar fi alb... n-avem treabă cu rasismele. Şi eu-s alb, Baker e galben-maroniu cu pistrui roşcaţi, Malo are arămiul de portorican, şi Papa John e mai negru decît miezul nopţii în Dahomey, un negru mineral, lucitor; are gulerul cămăşii cu două numere mai mare, pînă începe să sufle, şi-atunci gîtul i se umflă într-atît încît pieile lăsate în lateral se dilată uriaşe, precum ale unei monstruoase broaşte voodoo. I-un tip înspăimîntător, Papa John. Cînd întinde arătătorul, se face o umbră. Am auzit că-i un fel de transsexual spiritual, c-a fost ales să fie zeul unei bombe micuţe, Clubul Vid, care-ar fi trebuit să devină un sanctuar al muzicii, dar transportul s-a dat peste cap, şi uite-l ieşind din Mama Duvall, ţipînd un blues în mi bemol, spunîndu-i să-l bage înapoi, pentru că rahatu-ăsta omenesc îi tulbură atenţia... Povesteam însă despre Eddie, că-i oaia noastră neagră.

La ţinută şi trăsături aduce cu tipul care-l juca pe Radar în „M•A•S•H"; poartă jeanşi largi, sau veluri, şi cămăşi cu mîneci lungi, încheiate la manşete, şi ocazional o cravată îngustă, împletită. Judecînd după aspect, l-ai crede spărgător de calculatoare, sau profesor de matematică, însă prin clasa a opta s-a lipit de Baldwinul ăsta prăfuit şi dezacordat, şi de-atunci nu şi-a mai ridicat ochii de pe clape. Pe lîngă că-i tipul clasic de scorţos, e ipohondru. Dacă-i amorţeşte piciorul, imediat se gîndeşte la cancer la degetul mare sau la scleroză arterială. Pretinde că-l lasă auzul şi cîntă cu căştile alea mari şi roz, care dau un aer de iepuraş de Paşte rotunjimilor lui haioase. Însă ce-l deosebeşte cu adevărat e poziţia lui de mîna a doua, pe cînd noi, restul, sîntem tipul de lideri, indivizi menţionaţi în mod curent atunci cînd se discută care-s cei mai buni instrumentişti. A fi menţionat ca instrumentist de vîrf în jazz, înseamnă că, pur şi simplu, îţi ataci scula, redefinindu-i ţelul, sau cel puţin modificîndu-l. Eddie se mulţumeşte să completeze golurile din mozaic, ocupînd orice spaţiu lăsat de noi, şi-i prea conservator ca să fie maniac pe clape, perferînd să exploreze umbrele hotarelor tradiţionale. (Nu c-ar fi vreun pedant cu muzica lui; o scoate din toate canalele tradiţionale: inimă, creier şi boaşe.) Dar deşi niciodată n-a fost considerat „cel mai bun", nu veţi găsi pe nimeni care să n-admită că şi el e sus, şi-asta-i laudă suficientă, dacă te gîndeşti cîţi şmecheri tocesc clapele. Apoi, într-o noapte, o vineri noapte viforoasă, la Village Vanguard, Eddie a completat bucăţica de muzică lipsă c-o asemenea perfecţiune absolută, încît, din punctul meu de vedere, a intrat în Galeria Nemuritorilor.

Era spre sfîrşitul ultimei reprize şi ieşeam din clasicul „Bad Ax" al lui Papa John, tot învîrtindu-ne pe-acolo, în loc să terminăm şi să-ncepem altă bucată, încercînd să vedem dacă ne vin ceva idei, şi eu o ciuguleam repede şi frumos, cînd Papa John se strîmbă la mine, parcă zicînd, Nenică, altceva nu ştii, decît zdrăngăneala asta de muzică de filme? Rahat! Şi suflă un fum indigo, ridicîndu-se din adîncurile ţinutului său, un sunet răsucit, rece şi-ntunecat ce se transformă într-un munte de aramă, înălţîndu-se dintr-un lac de crom, cu fulgere şerpuind de ambele părţi precum cobre alb-albastre, iar înăuntru se zăreşte o femeie cu ochii de rubin şi pielea răcoroasă şi uscată, aidoma celei de şarpe, şi ea visează o întreagă nouă suferinţă a lumii, pe care s-o-nduraţi voi. Aşa, zic eu, şi orbesc totul din trei corzi verzui-aurii, apoi scot o linie de foc din trăsnetul ce-ncepe să şfichiuie încoace şi-ncolo, ca un spirit rău căutînd carne de om, şi Malo vrăjeşte din basul lui un ritm ce zici că-i o lunecare de viperă peste prundiş, şi-l trimite, sfredelind, prin văzduhul feminin, cercetînd după cea mai tăinuită crăpătură a universului, acolo unde se poate încolăci şi urzi pe vecie, iar Baker intră cu talgere sfîrîind răpăite şi focuri bengale, mesaje ale sistemului nervos; cu un gigant ameţit bătînd pedala bas pe podeaua găunoasă a raiului, şi-ncercînd să-şi închipuie cea mai josnică mîrşăvie. Aşa am ajuns într-un loc aproape incredibil, la marginea unei muzici perfecte, un fel de vrajă care - dac-am fi reuşit să fixăm şi ultima bucăţică la locul ei - ar putea într-adevăr deschide toate canalele, şi-n primul rînd pentru asta sîntem muzicieni. Ah, avem şi alte motive. Întîi că niciunul dintre noi nu-i genul care s-aibă o slujbă, apoi că s-a-ntîmplat pur şi simplu s-ajungem toţi aici, iar muzica - sau, mai degrabă, creaţia - i-un pretext minunat pentru a ne rata vieţile, lucru pe care, probabil, l-am fi făcut oricum. Însă cel din urmă motiv, cel ce ne-mpinge mai departe, cel ce inspiră şi distruge, este că uneori ne putem spune lucruri pe care nimeni altul nu le-ar putea auzi sau cunoaşte, nici măcar ascultătorii, care pricep că se-ntîmplă ceva, înţeleg puterea şi frumuseţea graiului şi ideilor, dar e ca şi cum ar asculta nişte poeme într-o limbă străină... De aceea, ne agăţăm cu toţii de senzaţia de curgere a muzicii, aşteptîndu-l pe Eddie, care nu pare prea inspirat, tot regulează clapele cu degetul, scoţînd clopoţei frumoşi şi inutili, cu capul strîns între căştile alea roz şi timpite, şi poţi simţi muzica stricîndu-se, potenţialul pierzîndu-şi energia şi coeziunea. Dar atunci cînd totul pare a se prăbuşi înapoi în tărîmul ne-născutului, Eddie intră cu o infuzie de acorduri rostogolindu-se întunecate, bubuitoare şi dulci, un ocean greu de sonoritate care ne susţine şi ne ferecă în locul ce-am încercat să-l creăm.

În locul acela, călătoria de cîteva minute făcută de fiecare dintre noi în sufletul celuilalt, şi mai departe, cele ce-au apărut limpede nu erau lucruri bune. Am zărit vena cea mare pulsînd în beregata lui Papa John, şi-am ştiut că-n curînd, într-o dimineaţă, avea să zvîcnească prea puternic, azvîrlindu-l prin întunericul dintre aici şi ceea ce urmează, şi am văzut, de asemenea, cum copiii lui, îl urau pentru că nu era niciodată pe-acasă, iar tot ceea ce făcea el atît de bine îl transformase de fapt într-un om cu adevărat nefericit. Din cîntecul lui, am priceput că pipele de vise şi pastilele mă preschimbau într-un spectru, şi într-o bună zi aveau să mă transforme în nimic, lăsînd din mine doar un solo scîrţîit în discoteca vreunui yuppie. L-am zărit şi pe Malo, toată ura străzii aţintită spre o noapte, cînd avea să şingereze dintr-o gaură nounouţă, aidoma unui nasture negru pe cămaşa lui albă, zăcînd în omăt, plecînd cu ochii deschişi spre cer. Şi Baker, îmbătrînind într-atît încît inelele lui de aur i se învîrteau şi zăngăneau pe degetele uscate, continuînd cu muzicieni tineri,

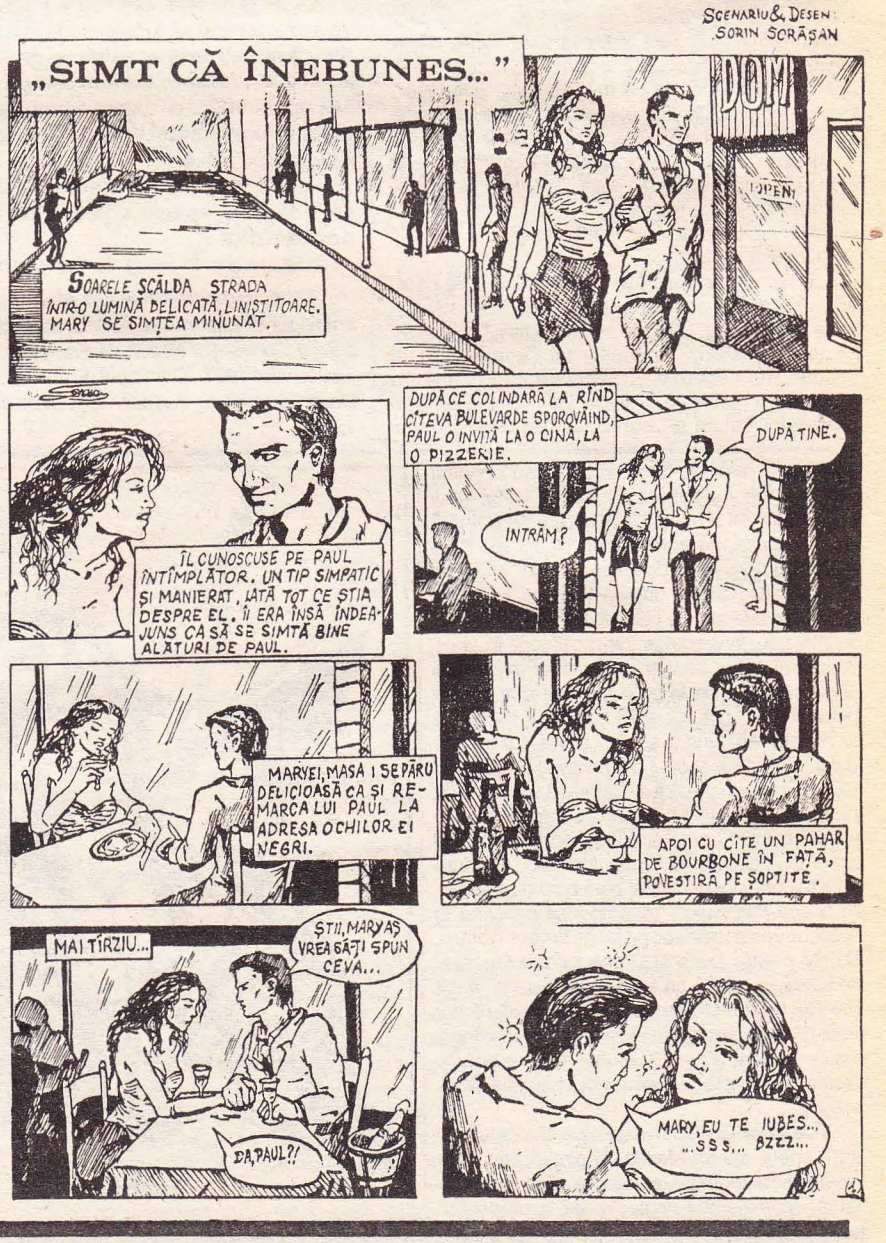
SCENARIU & DESEN: SORIN SCRĂGAN
„SIMT CĂ ÎNEBUNES..."
DOM
SOARELE SCĂLDA STRADA ÎNTR-O LUMINĂ DELICATĂ, LINIŞTITOARE. MARY SE SIMŢEA MINUNAT.
ÎL CUNOŞCUSE PE PAUL ÎNTÎMPLĂTOR. UN TIP SIMPATIC ŞI MANIERAT, IATĂ TOT CE ŞTIA DESPRE EL. ÎI ERA ÎNSĂ ÎNDEAJUNS CA SĂ SE SIMTĂ BINE ALĂTURI DE PAUL.
DUPĂ CE COLINDARĂ LA RÎND CÎTEVA BULEVARDE SPOROVĂIND, PAUL O INVITĂ LA O CINĂ, LA O PIZZERIE.
DUPĂ TINE.
INTRĂM?
MARYEI, MASA I SE PĂRU DELICIOASĂ CA ŞI REMARCA LUI PAUL LA ADRESA OCHILOR EI NEGRI.
APOI CU CÎTE UN PAHAR DE BOURBONE ÎN FAŢĂ, POVESTIRĂ PE ŞOPTITE.
MAI TÎRZIU...
ŞTII, MARY AŞ VREA SĂ ŢI SPUN CEVA...
DA, PAUL?!
MARY, EU TE IUBES...
...SSS... BZZZ...

parînd demn, un prinț din altă vreme în costumul de catifea reiată, dar revenind acasă, în pustiul apartamentului său, ascultînd pe deck vechile cîntece și înfiorîndu-se, înspăimîntat de ce avea să urmeze. Iar Eddie, oh, Eddie, el avea să se însoare cu blonda aia slăbănoagă, doctoră-n filosofie, cu care trăia, urma să aibă un copil, apoi, într-o bună zi, pentru că pur și simplu nu suporta să fie fericit, avea să-și imagineze o boală, cu atîta creativitate și energie încît aceasta devenea reală, și-l mînca, lăsînd numai o tristă muzică de-adio, jelind trecerea prea scurților ani bălai.

Am înțeles toate acestea așa cum îți cunoști amănuntele fundamentale ale propriei vieți, o știință reflexă, de pildă unde să te scarpini cînd te mănîncă pielea, sau unde să-ți pipăi portofelul, sau cum s-ar simți atingerea gheții pe piele. Părea că-i știusem dintotdeauna, fusesem de-a pururi îmbibat cu tristețea legată de această știință. Iar asta nu era totul. Alte adevăruri începeau să se deslușească, pe măsură ce urmam motorul chinuit al saxului lui Papa John prin măsurile neînregistrate ale muzicii universale. Am priceput arcana acelei muzici, teribilele ei taine și structuri, înțelesurile-i fabuloase, țelurile și originile haotice. Nu doream să știu toate astea. M-ar fi apăsat, mi-ar fi ucis capacitatea de exprimare. Dacă nu le puteam uita, sau neglija, n-aveam să mai pot cînta niciodată, ci doar să analizez și interpretez. Am încercat să mă opresc din cîntat și-am descoperit că n-o puteam face. Degetele mi se mișcau cu o voință proprie, iar mintea era incapabilă de-a se abate de la concentrarea asupra următoarei idei, următoarei evoluții melodice și ritmice. Traversam strat după strat de adevăr, de informații. Stelele erau ființe inteligente, pe celelalte planete exista viață. Prima Lege a Termodinamicii era un fragment dintr-o lege mai vastă ce apărea de sub poliritmurile furioase ale tobelor lui Baker. Iar în inima pulsîndă a basului lui Malo se deslușea istoria fantomelor, magia spiritelor, duppy-urilor[1] și tuturor vieților de coșmar ce nu erau mituri, nț-ț-ț, erau reale, existau peste tot, respirînd în penumbră, deasupra capetelor mulțimii, acolo unde fumul țigărilor se legăna cu monofonia unor valuri leneșe. Și altele... multe, multe altele. Apucasem pe un drum cum nu mai exista încă unul, sfredelind prin ipoteze, prin aproximări, și îndreptîndu-ne către ultimul, teribilul și absolutul adevăr, cel care risipea toate zvonurile și valida fiece teamă, un adevăr prea mare pentru a-l ține în minte, un adevăr ce te distrugea, dacă-i dădeai expresie... așa cum urmam să facem noi în curînd. Am încercat iarăși să mă opresc, dar degetele îmi lunecau pe căi predestinate, și ispita acelei științe absolute reprezenta o ademenire teribilă. I-am privit pe ceilalți.

Ochii lui Papa John se întrevedeau semiluni albe și subțiri sub pleoapele pe jumătate coborîte. Baker intrase într-o transă furioasă, legănînd din cap, iar Malo era ghemuit visător în jurul basului, lipindu-și capul acolo unde gîtul instrumentului se contopea cu restul. Singur, Eddie părea cel mai puțin concentrat. Cocoșat deasupra clapelor, încuviința afirmativ la fiecare notă. Am trimis disperat comunicații mentale înspre el. Nici un răspuns. În vălul de fum dinapoia scenei se forma ceva mai rău decît Dumnezeu, ceva asemănător unui demon tibetan din Bardo [2] fără de-ntoarcere, ceva cu colți de mărimea Vampirilor din Luisville, și zece ochi cu pupilele mijite în fante, iar făptura asta, nenică, nu era închipuită de toată averea aia ce-mi umbla prin vene, era a dracu' de reală, închegîndu-se cu fiecare acord, răsucindu-se și încercînd să zărească cine făcea zgomotul acela care o deșteptase, și-odată ce-avea să-l afle, oho, băiete, urmau să se plătească niște datorii, deoarece dorise să fie trezită după o dată și jumătate moartea termică a universului, și oricine îndeajuns de fraier s-o scoată din somnul de frumoasă adormită avea să fie zdrobit și azvîrlit o dată pentru totdeauna, și-oricum ce dracu căuta cineva atît de departe... păi trecuse o Eră Glaciară de cînd ultimul prostănac încercase să-l fenteze pe Păzitor și s-ajungă în miezul Adevărului de Suflet, fusese un tip micuț, ciudat, c-un nai, parcă-l mai aud urlînd... Flăcări spectrale începuseră să se prelingă peste buza inferioară, cartilaginoasă, a Păzitorului, sfîrîind pe măsură ce deveneau tot mai reale, iar dacă bruneta zveltă de la bar și-ar fi înălțat privirea, s-ar fi putut trezi cu ochii arzînd, văpăile șerpuind tot mai aproape de ea. Însă mă durea undeva de brunetă, ori de vreunul dintre iubitorii de muzică. Eram îngrijorat de mine, de Papa John și de ceilalți, pentru că ajunsesem aproape acolo, stăteam pe marginea atingerii de Hidoșenia Sa. Îmi puteam simți spiritul vînturat, carnea încingîndu-se de la talazurile răsuflării lui puturoase, dar nu puteam face absolut nimic, degetele-mi continuau să mișune, și mi-am spus, **Bine, Isuse! Asta ți-i ocazia, moșule. Cu asta te-accept ca mîntuitorul meu personal... acum fă-ți dracu' treaba!** Nu mi-a ajuns la ureche nici măcar o șoaptă a divinității. Am închis ochii. Am așteptat. Și atunci Eddie s-a oprit din cîntat. Numai pentru două măsuri, mai puțin decît trebuie nimicului să se petreacă. Totuși a fost suficient. Eu am zburat în altă direcție, și-am putut simți muzica dizolvîndu-se, desfăcîndu-se, aidoma unui cerc de plonjori aerieni ce-și deschid mîinile împreunate.

După aceea, la bar, Papa John spune:

– A fost aproape bine, nenică, așa-i?

– Îmhî, zic eu, aprinzîndu-mi o pipă. Ceea ce se petrecuse mi se părea ireal, destrămîndu-se, încețoșîndu-se... Îmi aminteam doar cît de aproape ajunsesem de ceva fără cusur, ceva pur și complet în sine. Restul l-am trecut pe răbojul slăbiciunii mele pentru licori și pulberi magice.

Malo, părînd abătut, rostește:

– Nițel cam lent, știi...

Baker răpăiește ușor cu bețele pe tejghea, încercînd să prindă privirea chelneriței cu înaintarea mare și săltăreață, și adaugă:

– Da-a, țapăn, neică. Țapăn de tot.

Ca și cum nu-i pasă, ca și cum are multe altele, mai interesante, de făcut.

Eddie stă pe un scaun înalt, atingîndu-și încheietura mîinii cu două degete, luîndu-și pulsul. Apoi își lipește palma dreaptă pe frunte.

– 'Mi pare rău c-am belit-o la sfîrșit, spune el. Cred c-am febră.

– Rahat! Papa John scoate un hohot răgușit de sax. Tipu-are febră! Ha!

Și toți rîdem, zicînd „Pe dracu'!" și „Mă-ta, Eddie!", și-l lovim pe spate, iubindu-l, pentru că datorită lui s-a întîmplat și tot el ne-a scăpat pielea. Altădată l-am fi lăsat să plece acasă la blonda lui slăbănoagă, dar în seara asta-l tîrîm afară, în zăpadă, pe Bleecker, pînă la primul bar, și-i turnăm pahar după pahar, îndopîndu-l cu aspirine pentru febra lui imaginară, și răcnind:

– E v'un doctor p-aici? Avem un bolnav!

E trecut de ora cinci dimineața cînd ajung acasă la îngerul meu cu păr perfect negru, și ea-mi spune, „'da mă-tii!" pe care o ține în gura ei perfectă, și m-acuză că mai am pe una, și-mi spune că nu-și mai dezlipește picioarele ei perfecte, iar eu zic:

– Auzi, e numa' bine, dulceață! Mă culc pe jos, cu gîndacii! O să rîd cînd o să mă halească de viu, și-o să fiu fericit că mor, pen' c-am avut tot ce poate fi mai perfect pentru noaptea asta.

Traducere

Mihai-Dan PAVELESCU

1) duppy: spirit al negrilor indieni.

2) Bardo: termen din lamaism, reprezentînd starea intermediară sau astrală a sufletului după moarte și înaintea renașterii.

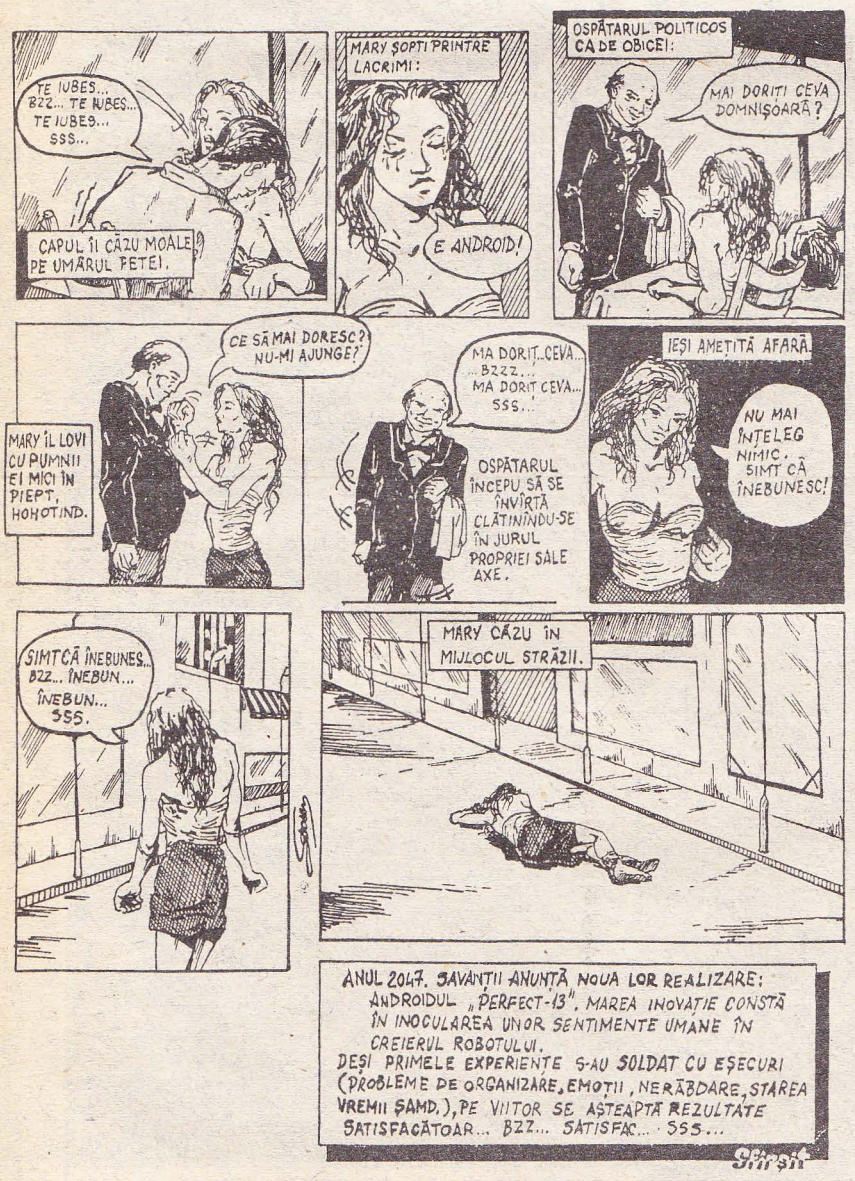
TE IUBES... BZZ... TE IUBES... TE IUBEȘ... SSS...
CAPUL ÎI CĂZU MOALE PE UMĂRUL PETEI.
MARY ȘOPTI PRINTRE LACRIMI:
E ANDROID!
OSPĂTARUL POLITICOS CA DE OBICEI:
MAI DORIȚI CEVA DOMNIȘOARĂ?
CE SĂ MAI DORESC? NU-MI AJUNGE?
MARY ÎL LOVI CU PUMNII EI MICI ÎN PIEPT, HOHOTIND.
MĂ DORIȚ...CEVA... ...BZZZ... MĂ DORIȚ CEVA... SSS...
OSPĂTARUL ÎNCEPU SĂ SE ÎNVÎRTĂ CLĂTINÎNDU-SE ÎN JURUL PROPRIEI SALE AXE.
IEȘI AMEȚITĂ AFARĂ.
NU MAI ÎNȚELEG NIMIC. SIMT CĂ ÎNEBUNESC!
SIMT CĂ ÎNEBUNES... BZZ... ÎNEBUN... ÎNEBUN... SSS.
MARY CĂZU ÎN MIJLOCUL STRĂZII.
ANUL 2047. SAVANȚII ANUNȚĂ NOUA LOR REALIZARE: ANDROIDUL „PERFECT-13". MAREA INOVAȚIE CONSTĂ ÎN INOCULAREA UNOR SENTIMENTE UMANE ÎN CREIERUL ROBOTULUI. DEȘI PRIMELE EXPERIENȚE S-AU SOLDAT CU EȘECURI (PROBLEME DE ORGANIZARE, EMOȚII, NERĂBDARE, STAREA VREMII ȘAMD.), PE VIITOR SE AȘTEAPTĂ REZULTATE SATISFĂCĂTOARE... BZZ... SATISFĂC... SSS...
Sfîrșit

Jurnalul SF ocupă poziția 2128 în catalogul presei.
Prețul unui abonament pe o lună de zile este 400 lei.